

DRAUGAS

PERIODICALS
February 18,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, VASARIO - FEBRUARY 18, 2000

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02/17/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 35
Kaina 50 c.

„Williams International“ vadovo pareiškimas nesudomino prokuratūros

Vilnius, vasario 17 d. (BNS) — Lietuvos generalinė prokuratūra neturi „Williams International“ prezidento John Bumgarner viešo pareiškimo, netaikantis „Mažeikių naftos“ skyriaus vadovus už kyšius priimdavo į darbą toje įmonėje.

„Williams International“ prezidentas J. Bumgarner per vizitą vasario pradžioje Lietuvoje viešai paskelbė, kad amerikiečiams perėmus „Mažeikių naftos“ valdymą, iš karto atleido įmonės personalo skyriaus vadovą, kuris, jo teigimu, darbo vietas pardavė po 1,000 dolerių.

Netrukus po to „Williams“ pranešė pasirengusi bendradarbiauti su visomis Lietuvos teisėsaugos institucijomis ieškant praėjusių korupcijos ir kenkimo faktų „Mažeikių naftoje“. Lietuvos generalinė prokuratūra į šį pareiškimą ne-reagavo ir nežada jo tirti.

„Tai dviejų šalių (darbdavio ir darbuotojo — BNS) administracinis ginčas“, sakė Generalinės prokuratūros atstovas spaudai Vidmantas Pute-

lis. Jis pridūrė, kad oficialaus pareiškimo minimą kyšininkavimo atvejį prokuratūra nėra gavusi.

J. Bumgarner taip yra pareiškęs, kad atleisdamas 35 anksčiau „Mažeikių naftos“ įmonės vadovaujančius darbuotojus, amerikiečiams pavyko sugriauti šiame susivienijime veikusią korupcinę sistemą. „Mažeikių nafta“ valdantis JAV bendrovės prezidento teigimu, įmonėje sunaikinti du kuro vagysčių kanalai, o netrukus gali būti išaiškintas trečiasis.

Kai kurių apžvalgininkų duomenimis, kol „Mažeikių naftos“ valdymą perėmė JAV bendrovė, „Williams International“, naftos perdavimo gamykloje kasmet buvo išplaunama arba išgrobdoma šimtai milijonų litų.

Per susitikimą Vilniuje sausi JAV bendrovės prezidentas J. Bumgarner ir generalinis prokuroras Kazys Pednycia sutarė bendradarbiauti, tiriant nusikaltimus naftos ūkyje.

Izraelis atsisakė apklausti genocidu kaltinamą N. Dušanskį

Vilnius, vasario 17 d. (BNS) — Izraelio generalinė prokuratūra atsisakius apklausti buvusį aukštą sovietų saugumo karininką Nachmaną Dušanskį, įtariamą Lietuvos gyventojų genocidu, Lietuvos prokuratūra nebegali tirti šios bylos.

Vasario 4 dieną Lietuvos generalinė prokuratūra iš Izraelio ambasados Rygoje gavo Izraelio teisėsaugininkų atsakymą į teisinės pagalbos prašymą. Lietuvos prokurorai buvo prašę apklausti N. Dušanskį ir paimiti jo parašą lyginamuosius pavyzdžius.

Generalinės prokuratūros Specialių tyrimų skyriaus vyriausiasis prokuroras Rimvydas Valentukevičius atsisakė pasakyti priežastis, kodėl Izraelio teisėsaugininkai pranešė negali išpildyti teisinės pagalbos prašymo. Prokurorai teigimu, jo asmeninėje darbo praktikoje tai pirmas atvejis, kai Izraelis atsisako išpildyti teisinės pagalbos prašymą.

N. Dušanskio byla buvo sustabdyta, nusiuntus Izraeliui teisinės pagalbos prašymą. Trukstant įrodymų, N. Dušanskį kaltinimai nėra pareikšti.

Pirmąjį teisinės pagalbos prašymą Lietuvos generalinė prokuratūra buvo išsiuntusi pernai 1999 m. balandį. Teisinės pagalbos prašymas buvo grąžintas du kartus dėl netinkamos užsienio kalbos.

Pernai Generalinė prokuratūra iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) gavo archyvinį dokumentą, kurie patvirtina, kad, vadovaujant N. Dušanskiui, pokariu buvo ištremtos 4 šeimos. Dokumentuose esantys N. Dušanskio parašai galėjo būti nenuginčijami įrodymai dėl namų nusikaltimų. Jeigu Izraelio teisėsaugininkai būtų pavyzdį, juos būtų galima palyginti su dokumentų parašais, gautais iš LGGRTC.

Sovietų MGB/KGB per ka-

lą ir pokariu tarnavęs N. Dušanskis yra dalyvavęs baudžiamosiose operacijose prieš Lietuvos nepriklausomybės kovotojus. Manoma, kad N. Dušanskis išvyko į Izraelį 1989 m., likus maždaug metams iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. 1998 m. per Izraelio ambasadą Baltijos valstybėms Lietuvos Generalinė prokuratūra gavo pažymą, patvirtinančią, kad 1997 m. N. Dušanskis gyveno Izraelyje.

Praėjusių metų pabaigoje Lietuvos generalinė prokuratūra išsiuntė į Izraelį prašymą apklausti genocidu kaltinamą buvusį NKVD karininką Seimioną Berkį-Burkovą. 84 metų S. Berkui-Burkovui yra iškelta genocido byla dėl pokario metais Radviliškio rajone padarytų nusikaltimų. S. Berkis-Burkovas Izraelyje gyvena nuo 1988 metų, ir Lietuvos teisėsaugos žiniomis, sunkiai serga.

Buvęs premjeras R. Paksas apklaustas prokuratūroje

Vilnius, vasario 17 d. (BNS) — Vykdydamas Rusijos teisinės pagalbos prašymą, Vilniaus apygardos prokuroras Ramutis Jancevičius ketvirtadienį liudytoju apklausė buvusį premjerą Rolandą Paksą.

Atvykęs į apklausą, R. Paksas prokurorą informavo gavęs Rusijos pareigūnų pranešimą, kad viename epizode, išskirtame iš didesnės bylos, susijusios su Chantų-Mansių autonominės srities sanitarinės epideminės stoties veikla, atsisakyta kelti baudžiamąją bylą, nesant nusikaltimo sudėties. R. Paksas tuomet vadovauja bendrove „Restako“ dalyvavo tos sanitarinės epideminės stoties statyboje.

Rusijos teisėsaugininkai apytiko, kad 1995 m. pabaigoje 1996 m. pradžioje „Restako“ pervedė į asmeninę R. Pakso sąskaitą Austrijos banke 200,000 dolerių, ir Lietuvai

Nuotr.: Susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi (kairėje) premjeras Andrius Kubilius užtikrina, jog valstybės biudžeto planas bus įvykdytas. Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

Lietuvos premjeras tikisi ekonomikos atgimimo

Vilnius, vasario 17 d. (Reuters-Elta) — Lietuvos ministras pirmininkas Andrius Kubilius per pirmąsias 100 vadovavimo vyriausybei dienų priėmė teisingus sprendimus, bet dabar jis turi tvirtai laikytis ir tikėtis, kad per ateinančių pusmetį iki parlamento rinkimų pagerės ekonominiai rodikliai, ketvirtadienį, analizuodama situaciją Lietuvoje, rašo naujienų agentūra Reuters.

Anot įtakingos tarptautinės politikos ir verslo agentūros, A. Kubilius vos per kiek daugiau nei tris mėnesius atkūrė rimtą vietos finansų rinkos, sumažino dideles vidaus skolas, aptarnavimo palūkanas, sudarė labai reikalingą susitarimą su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) ir atvėrė kelią svarbiausių energetikos ūkio įmonių privatizavimui.

Nuėmė tokius darbus, beveik neliko, ką A. Kubilius dar galėtų padaryti iki 2000 metų rudenį įvyksiančių Lietuvos parlamento rinkimų. Noredamas išsaugoti rimtą finansų rinkos, ministras pirmininkas privalo tvirtai laikytis griežtų taupymo priemonių, nekreipdamas dėmesio į tai, kad jo Tėvynės sąjungos populiarumas dabar yra mažesnis nuo 1996 metų, kai ši atėjo į valdžią. Kad pagerintų savo partijos galimybes per rinkimus, A. Kubilius turėtų pagerinti Lietuvos žmonių materialinį gyvenimą.

„Mes, žinoma, norėtume išvysti rezultatus greičiau... Musų laikas veikti ir parodyti,“

Nors galbūt užsitraukė rinkimų nemalonę, bet rinkos įvertino premjero ryžtą. Vasario mėnesį Lietuva trečdaliu palankesniomis sąlygomis negu rugsejį išplatino 250 mln. euro obligacijų.

Vietos investiciniai sluoksniai pažymi, kad nors naujoji vyriausybė nepadarė daug puolačių dar tik besudarantiems kapitalo rinkoms, tačiau sugebėjo į optimistinę pusę pagerinti bendrą nuotaiką. Šiais duomenimis, dabar daug kas priklauso nuo biudžeto — efektyviai išsprendus biudžeto problemas, visa kita susitvarkys savaime.

Vilties dabartinę vyriausybę galėtų suteikti statistiniai duomenys, pagal kuriuos Lietuvos ekonomika ketvirtąjį praėjusių metų ketvirtį netikėtai išaugo 1,2 proc. Tiesa, jei horizonte nepasirodys daugiau ekonomikos atsigavimo ženklų, A. Kubilius ir jo partijos laukia neaiškūs likimas, ketvirtadienį tvirtino agentūra Reuters.

Tik vienintelis kriminalas, kad aš esu dabar politikoje... Aš esu Lietuvos pilietis ir gyvenu pagal Lietuvos įstatymus, nesiruošiu pažeidinėti ir visuomet juos gerbiu“, sakė R. Paksas.

Tarnybą drausmę pažeidusiam ir savo viršininkams apie teisinės pagalbos neįvykdymą Vilniaus miesto apylinkės prokuratūros vyriausiajam prokurorui V. Sabutiui Generalinis prokuroras pareiškė papeikimą.

„Aš nesijaučiu kaltas... Čia

G. Vagnorius sustabdė narystę konservatorių partijoje

Vilnius, vasario 17 d. (BNS) — Seimo narys Gediminas Vagnorius ketvirtadienį pranešė, kad sustabdo savo narystę konservatorių partijoje.

Jis paragino valdantiąją partiją „neatsisakyti“ rinkimų pažadų ir „grįžti“ prie konservatorių rinkimų programos.

Buvęs premjeras savo viešame pareiškime primena kai kuriuos 1997-1998 m. ekonominės ir socialinės gerovės rodiklius ir dar kartą kritikuoja vyriausybės veiklą po jo atsidarymo 1999 m. pavasarį kaip tenkinančią šešėlinio verslo poreikius.

„Daugiausia pataikavimo principu surinkta valdanciosios partijos vadovybė iškilusias rimtas finansines problemas bando dangstyti taupymo šūkiu, ir atrodo, iki šiol nesuvokia, kas iš tikrųjų vyksta šalies ekonomikoje“, teigia G. Vagnorius.

Iki pastarojo meto konservatorių partijoje G. Vagnorius nebeturėjo jokių pareigų.

Patvirtinta užsieniečių atvykimo-išvykimo tvarka

Vilnius, vasario 17 d. (BNS) — Vyriausybė ketvirtadienį patvirtino užsieniečių atvykimo ir išvykimo per jūrą ir oro keliu tvarką.

Šioje tvarkoje nustatyta, kad užsieniečiai, atvykstantys į Lietuvą laikotarpiui iki 90 dienų per metus, privalo galiojančiame kelionės dokumente turėti Lietuvos vizą.

Užsieniečiai, kurie ketina apsigyventi Lietuvoje ilgiau kaip 90 dienų per metus, atvykdamas į Lietuvą, privalo turėti atitinkamą Lietuvos vizą.

Užsieniečių įvažiuojant į Lietuvos teritoriją, pasienio postuose pasienio policijos pareigūnai turi teisę pareikalauti duomenų, įrodančių jo atvykimo tikslą bei pragyvenimo šaltinį.

Apibreziant tranzito per Lietuvą tvarką, nustatyta, jog užsieniečiai, vykstantys tranzitu, gali Lietuvos teritorijoje būti iki 48 valandų.

Išvykti iš Lietuvos užsieniečiai privalo pasibaigus vizos galiojimo laikui, atšaukus bevizį režimą ar pasibaigus leidimo laikinai gyventi Lietuvoje laikui.

* Prezidentas Valdas Adamkus remia Andriaus Kubiliaus vyriausybės siekį pertvarkyti biurokратиšką valdymą, nepagrįstą verslo varžymą ir pertvarkyti energetikos ūkį. Tokią nuostatą jis išsakė ketvirtadienį susitikęs su premjeru A. Kubiliumi, su kuriuo aptarė elektros energijos perdavimo ir Vakarų reikalus, numatomą „Lietuvos dujų“, „Lietuvos avialinijų“, „Lietuvos energijos“ privatizavimą ir su tuo susijusias problemas.

Susitikime V. Adamkus taip pat pabrėžė, kad reikia laikytis aiškių privatizavimo principų ir reikalauti, kad vyriausybės nariai ir kiti vyriausybės pavaldžių įstaigų tarnautojai nepiktinaudžiautų savo tarnyba. (BNS)

Tėvynėje pasižvalgius

* Prezidentas Valdas Adamkus mano, kad Lietuvai būtina plėtoti aktyvų dialogą su Rusija, pranešė Rusijos dienraštis „Ruskaja gazeta“. Tai, kad „Lietuvos ir Rusijos santykiai sureguliuoti, grindžiami dvišaliais susitarimais ir praktiniu bendradarbiavimu“, Lietuvos vadovas vertina kaip svarbų laimėjimą. Kalbėdamas apie Lietuvos įstojimą į NATO, V. Adamkus pažymėjo, jog tai yra „galimybė gyventi saugioje demokratinėje valstybėje šeimose“. Drauge „Lietuva gerai supranta Rusijos susirūpinimą dėl NATO plėtros“, sakė jis. Tačiau V. Adamkus mano, jog galiausiai Rusija taip pat aktyviai bendradarbiaus su Šiaurės Atlanto sąjunga.

* 30 Seimo narių, daugiausiai konservatoriai, netiesiogiai pikta išbarė prezidentą Valdą Adamkų, kad jis Vasario 16-tosios proga kartu su kitais Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordinu apdovanojo ir buvusį vidaus reikalų ministrą Marijoną Misiukonį. Anot jų pareiškimo, M. Misiukonis keliasdešimt metų dirbo okupacinio režimo represinės struktūros, dalyvavo daugelyje baudžiamųjų bei kovos su partizanais veiksmų ir paskutinio Lietuvos partizano Antano Kraujelio sunaikinimo užduotyje. Seimo nariai teigia, jog jei šių patyčių sumanytojai būtų buvę išdrąsėsi, tai būtų kartu apdovanoję ką nors iš partizano artimųjų. Per apdovanojimą įteikimą prezidentūroje buvusi disidentė Nijolė Sadūnaitė sukėlė sąmyšį, garsiai protestavusi dėl ordinų įteikimo M. Misiukoniui ir signatarei, pirmajai Lietuvos premjeri Kazimierai Prunskienei.

* Dar kelių dešimčių žmonių, II pasaulinio karo metais gelbėjusių nacių persekiojamus žydus, likimai atskleisti antrajame tęstinio leidinio „Gyvybė ir duona nešantis rąstas“ tome, kurį parengė Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus darbuotojai. Leidinį 1,000 vienetų laida padėjo išleisti Amerikos centras Lietuvoje ir Žydų kultūros fondas New York. Leidinyje skelbiami tikri dokumentai, nuotraukos, atsiminimai, gelbėtojų ir išgelbėtųjų liudijimai, muziejaus sukauptos archyvinės medžiagos pagrindu parašytos apybraižos. Pirmą kartą paskelbtos 1948 m. Vokietijoje surašytos anketos apie žydų gelbėjimą Lietuvoje.

* Už parengtinio tyrimo, prokurorinės kontrolės trūkumus ir pažeidimus, tiriant su naftos ūkiu susijusias baudžiamąsias bylas, Generalinis prokuroras Kazys Pednycia įvairiomis drausminėmis nuobaudomis nubaudė Mažeikių rajono apylinkės prokuratūros pareigūnus. Prokurorai įsakymu patikrinus tokio pobūdžio baudžiamąsias bylas nuo 1990 metų, buvo nustatyta, kad Mažeikių rajono apylinkės prokuratūroje tardymas šiose bylose buvo atliekamas nepateisinamai ilgai, o 18-jų sustabdytų ar nutrauktų bylų priimti teisminiai sprendimai buvo pripažinti nepagrįstais ir panaikinti. (BNS)

* Lietuvos vyriausybė JAV ambasados pasiūlymu 5 metams pratęsė Lietuvos ir JAV vyriausybės sutartį dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje. 1994 m. Rygoje pasirašyta sutartis sudaro galimybes Lietuvos mokslui studijų institucijoms ar jų mokslininkams pasinaudoti JAV mokslo fondų parama, taip pat ji skatina abiejų valstybių mokslininkų dvišalį bendradarbiavimą ir Lietuvoje vykdomo mokslinių tyrimų tarptautinį pripažinimą.

* Dauguma Lietuvos gyventojų didžiuojasi esą Lietuvos piliečiai ir mano, kad daugiausia jų valstybę garsina sportininkai, rodo apklausa. 55,2 proc. apklaustųjų labai didžiuojasi arba greičiausiai didžiuojasi esą Lietuvos piliečiai, nelabai tuo didžiuojasi 23,9 proc. Visiškai Lietuvos piliečybę nesididžiuoja 12 proc., o 9 proc. neatsakė į klausimą arba nežinojo atsakyti. 66 proc. apklaustųjų atsisakė, kad būnant Lietuvos piliečiu, galima didžiulius valstybės sportininkams, 44 proc. — Lietuvos nepriklausomybei, 34 proc. — žmonių darbštumui. Toliau kaip garbę Lietuvai pelnantys ejo kultūros veikėjai (22 proc.), lietuviški gaminiai (16 proc.), muzikos laimėjimai (9,6 proc.), Lietuvos televizija (7,4 proc.), lietuvių mada (5,9 proc.). (BNS)

* Buvęs ūkio ministras Eugenijus Maldeikis, padėjęs organizuoti bendrovių „Williams International“ ir „LUKOil“ derybas, pažeidė Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymą, ketvirtadienį Seimo visuotiniame posėdyje pareiškė premjeras Andrius Kubilius. Anot jo, minėtas įstatymas numato, kad dirbęs valstybės tarnyboje asmuo 1 metus negali atstovauti jokiems siekiamis institucijose, su kuriomis jis turėjo reikalingą, eidamas pareigas valstybės tarnyboje. Lankydamasis Lietuvoje, „Williams International“ prezidentas John Bumgarner pranešė, kad E. Maldeikis tarpininkavo iš „LUKOil“ pusės sausi surengti derybas Viena. E. Maldeikis sakė neorganizavęs rusų ir amerikiečių susitikimų, o tik „kažkiek padėjęs“ juos surengti. Jis tvirtino, kad tokios pagalbos jo praneš „Williams“ atstovai.

* Vyriausybė pakeitė ginklų ir šaudmenų panaudojimo taisykles, įtraukusi į jas Šaulių sąjungos narių ginklų naudojimo tvarką. Be kita ko, šauliai ginklus galės laikyti namuose, tarnybos vietoje ir juos nešioti, vilkėdami uniformą. Nustatyta tvarka, kaip bus atliekami patikrinimai tų asmenų, kurie gyvena su ginklu namuose laikanti asmenų. Sąjungos vado leidimą ginklą laikyti namie galės gauti pavyzdžiai rikiuotės šauliai, priklausančios sąjungai, ne mažiau kaip 5 metus. Tokie šauliai privalės turėti medikų leidimą ir saugią vietą ginklui laikyti.

* Lietuvos vyriausybė JAV ambasados pasiūlymu 5 metams pratęsė Lietuvos ir JAV vyriausybės sutartį dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje. 1994 m. Rygoje pasirašyta sutartis sudaro galimybes Lietuvos mokslui studijų institucijoms ar jų mokslininkams pasinaudoti JAV mokslo fondų parama, taip pat ji skatina abiejų valstybių mokslininkų dvišalį bendradarbiavimą ir Lietuvoje vykdomo mokslinių tyrimų tarptautinį pripažinimą.

* Dauguma Lietuvos gyventojų didžiuojasi esą Lietuvos piliečiai ir mano, kad daugiausia jų valstybę garsina sportininkai, rodo apklausa. 55,2 proc. apklaustųjų labai didžiuojasi arba greičiausiai didžiuojasi esą Lietuvos piliečiai, nelabai tuo didžiuojasi 23,9 proc. Visiškai Lietuvos piliečybę nesididžiuoja 12 proc., o 9 proc. neatsakė į klausimą arba nežinojo atsakyti. 66 proc. apklaustųjų atsisakė, kad būnant Lietuvos piliečiu, galima didžiulius valstybės sportininkams, 44 proc. — Lietuvos nepriklausomybei, 34 proc. — žmonių darbštumui. Toliau kaip garbę Lietuvai pelnantys ejo kultūros veikėjai (22 proc.), lietuviški gaminiai (16 proc.), muzikos laimėjimai (9,6 proc.), Lietuvos televizija (7,4 proc.), lietuvių mada (5,9 proc.). (BNS)

KALENDORIUS

Vasario 18 d.: Bernadeta, Gendė, Lengvenis, Simeonas.

Vasario 19 d.: Belina, Konradas, Nida, Šarūnas, Zuzana.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

TREČIOJI „LITUANICOS“ FUTBOLININKŲ PERGALE

Vasario 13 dieną „Lituanicos“ futbolo komanda sugriebe labai reikalingą pergalę ir savo sąskaiton įsirašė trečiąją pergalę salės futbolo („Indoor Soccer“) pirmenybėse. Tai buvo trečias jos laimėjimas šiemet, padidinęs taškų kraitį iki 10.

Lietuvių komanda praėjusio sekmadienio rungtynėse įveikė kroatų „Zrinski“ vyrus 5-3. Pergalė nebuvo lengva. Ypač liūdnai atrodė rungtynių pradžia, kai mūsų žaidėjai buvo įkritę į „duobę“, nes varžovai lengvais šūviais vedė 2-0 savo naudai. Labai apmaudus buvo antrasis įvertis, kai „Lituanicos“ vyrai, turėdami vienu žaidėju daugiau, užspaudė kroatų vartus buvo varžovų nubauti už per didelę drąsą, palikus savo vartus Dievo valiai. Gerai, kad Rolandas Urbanavičius reikalingu metu tarė svarų žodį ir du kartus iš eilės nuginklavo kroatų vartininką. Po to pasižymėjo ir Dainas Smulkys, po pertraukos vėl grįžęs į „Lituanicos“ komandą, ženklino 3-2.

Antrojo kėlinio pradžioje varžovus nuskriaudė energingas Juan Beruti ir „Lituanica“ jau vedė 4-2. Tačiau netrukus „Zrinski“ atstovai vėl priartėjo 3-4. Kai Gytis Kavaliauskas padarė 5-3, kroatai jau nuleido rankas ir mūsų žaidėjai turėjo dar porą gerų progų, tačiau jos liko neišnaudotos.

Po 6 ratų, su trimis pergalėmis ir lygiosiomis, „Lituanica“ turi dešimt taškų; tiek pat ir „United Serbs“, tačiau, dėl menkesnio įvarčių santykio, stovi 5-je vietoje.

Vasario 20 d. 6 val. vakaro „Lituanica“ kovos su „Pegasus“, dabar stovinčia antroje vietoje ir turinčia vienu tašku daugiau. Jei šias rungtynes lietuviai laimėtų, tai tuomet būtų galima pagalvoti apie medalius.

„Lituanicos“ komandos vadovo Gedimino Bielskaus nuomone, lietuviai dabar gali sėkmingai kovoti su patiomis geriausiomis komandomis ir siekti apdovanojimų (juos gau-

na trys pirmieji vienetai). Per likusias trejas rungtynes mūsų žaidėjams reikės išmėginti įvairias taktikas, turėdamos būti laisvoms visoms komandoms. Tačiau dabar jis pakeistas ir pertraukos nebus daroma. Ateinantį sekmadienį bus žaidžiamos devintojo rato (kovo 12 d.) rungtynės. Todėl patios pirmenybės baigsis ne kovo 12 d., bet anksčiau — kovo 5 dieną.

Po šešių ratų komandos yra išsiriakavusios tokia tvarka: 1. „Maroons“ — 12 taškų; 2. „Pegasus“ — 11; 3. „Kickers“ — 11; 4. „United Serbs“ — 10; 5. „Lituanica“ (Liths) — 10; 6. „Schwaben“ — 8; 7. „Eagles“ — 6; 8. „Zrinski“ — 6; 9. „Wings“ — 5; 10. „Green White“ — 3. Reikia pažymėti, kad „Lituanicos“ yra gana prastas taškų santykis (20-28), tad ji žūtbut reikia pagerinti, nes, kai komandos turi vienodą taškų skaičių, aukštesnę vietą lemia įvarčių santykis. Nors dabar, „Lituanica“ iškritimas iš „major“ lygos, galima sakyti, negresia, bet kovoje dėl medalių geresnis įvarčių santykis gali labai praversti.

Kaip jau buvome rašę, šios salės futbolo pirmenybės vyksta Odeum pastato patalpose, 1033 Villa Avenue (nelabai toli 83-čio kelio ir North Avenue), Villa Park, IL. Šiame pastate yra trys aikštės, kuriose lygiagrečiai sekmadieniais nuo 3 valandos po pietų vyksta „Metropolitan“ lygos pirmenybių rungtynės. Varžosi ne vien vyrų, bet ir jaunių komandos. Įėjimas tik 5 doleriai, o pensininkams teikiama nuolaida. Sporto (ypač futbolo) mėgėjams čia gera proga pamatyti visas Čikagos ir apylinkių stipriausias komandas.

Atlikdami laisvąją programą, mūsų žaidėjai aplenkė Rusijos porą Iriną Lobaciovą ir Ilją Averbuchą, kuriai buvo pralaimėta originaliojoje programoje. Kaip žinoma, po privalomųjų šokių abi šios poros dalijosi 3-4 vietas.

Reuters teigimu, mūsų žaidėjų sekme lėmė įvairūs nei varžovų ir netradiciniai programos elementai.

Tad Vienoje Lietuvos šokėjams pavyko pakartoti savo sekme pasaulio „Grand Prix“ finale sausio mėnesį Lione, kur ta pati Rusijos pora irgi buvo aplenkta laisvojoje pro-

Vienna, Austrijoje vykusio Europos šokių ant ledo čempionato medalistai. Iš kairės — sidabro medalius laimėję Italijai atstovavę Barbara Fusar-Poli ir Maurizio Margaglio, centre — auksu pasipuošę turnyro čempionai Marina Anisina ir Gwendal Peizerat atstovavę Prancūzijai, dešinėje — bronzos medalius iškovojo Lietuvos šokėjai ant ledo Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas. (EPA-ELTA nuotr.)

EUROPOS IR PASAULIO DAILIOJO ČIUOŽIMO VARŽYBŲ BRONZOS MEDALIAI LIETUVOS ČIUOŽEJAMS

Lietuvos šokėjai pirmą kartą iškovojo Europos čempionato bronzą

Pirmą kartą per Europos dailiojo čiuožimo čempionatą istoriją apdovanojimai atiteko ir Lietuvos sportininkams. Penktadienį, vasario 11 d., Vienoje pasibaigusiose šokių ant ledo varžybose mūsų čiuožėjai Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas įgyvendino savo seną svajonę ir laimėjo Senojo žemyno čempionato bronzos medalius.

Atlikdami laisvąją programą, mūsų žaidėjai aplenkė Rusijos porą Iriną Lobaciovą ir Ilją Averbuchą, kuriai buvo pralaimėta originaliojoje programoje. Kaip žinoma, po privalomųjų šokių abi šios poros dalijosi 3-4 vietas.

Reuters teigimu, mūsų žaidėjų sekme lėmė įvairūs nei varžovų ir netradiciniai programos elementai.

Tad Vienoje Lietuvos šokėjams pavyko pakartoti savo sekme pasaulio „Grand Prix“ finale sausio mėnesį Lione, kur ta pati Rusijos pora irgi buvo aplenkta laisvojoje pro-

gramoje. Europos čempionais pirmąsyk tapo prancūzai — 25 metų iš Rusijos kilusi Marina Anisina ir 28 metų Gwendal Peizerat, visose rungtyse aplenkę italus Barbara Fusar-Poli ir Maurizio Margaglio. Kaip žinoma, čempionate nedalyvavo praėjusių metų čempionai rusai Anželika Krylova ir Oleg Ovsianikov.

Už laisvąją programą čempionai gavo du įvertinimus po 6.0 balo.

Beje, M. Anisina 1990 ir 1992 metais tapo pasaulio jaunių čempione čiuoždama kartu su I. Averbuch.

Pirmąkart nuo 1996 metų kurioje nors Europos čempionatų rungtynėse nugalėtojai tapo ne Rusijos atstovai, o neįtikėtinas atvejis, kad rusai liko visai be medalių vienoje iš porinių rungtynių pasitaikė pirmasis per 32 metus.

Tuo tarpu moterų solistių varžybose po trumposios programos visas tris pirmąsias vietas užėmė Rusijos atstovės — Irina Sluckaja, Viktorija Volčkova ir Marija Butyrskaja.

DAUG ŽADANTI JAUNA TENISO ŽAIDĖJA

Prancūzijos Tarbo mieste vykusiame viename prestižiškiausių pasaulio jaunųjų (12-14 metų) teniso turnyrų vilnietė Lina Stancūtė pateko į finalą, kuriame po atkaklios kovos nugalėjo Rusijos tenisininkę Dinarai Safinai 3-6, 5-7.

Prieš šias varžybas L. Stancūtė Europos jaunųjų vertinime buvo devinta, o turnyro nugalėtoja žinomo Rusijos tenisininko Marato Safino sesuo Dinarai — antra. Finalą, kuris truko 1 val. 40 min., stebėjo per 5,000 žiūrovų.

Pirmąjame rate L. Stancūtė, vasario 7 dieną šventusi savo 14-ąjį gimtadienį, nugalėjo kroatę Tamarą Bunič 5-7, 7-5, 6-2, antrajame — jugoslavę Vojislavą Lukič 6-4, 6-4, trečiajame — prancūzė Marine Giraud 6-2, 6-2. Ketvirtajame lietuvių įveikė amerikietę (Whitney Deason 6-3, 6-1, o pusfinalyje — pirmąją Europos raketę baltarusę Dariją Kustovą 6-2, 6-2.

Kvalifikacinėse varžybose dalyvavo 128 tenisininkės. Šį turnyrą 1991 ir 1992 metais yra laimėjusi dabartinė pasaulio moterų teniso pirmoji raketė šveicarė Martina Hingis, 1994 metais — rusė Ana Kurnikova. Antroji pasaulio

raketė amerikietė Lindsay Davenport 1990 metais čia buvo patekusi į finalą.

L. Stancūtė 1994 metais teniso paslaptį pradėjo mokytį trenerė Lilija Vilkenė. Jau trejus metus jaunoji tenisininkė treniruoja Vokietijoje, „1.FC Nürnberg“ klube, kuriame jos tėtis Antanas Stancius (buvęs bėgikas) dirba fizinio rengimo treneriu.

Lina, kuri yra pasirašiusi trejų metų sutartį su garsia aprangos ir avalynės firma „Nike“, sakė, kad ją labiausiai žavi L. Davenport ir jau baigusios karjerą vokiečių Steffi Graf žaidimas.

Teniso specialistai teigia, jog jaunoji Lietuvos tenisininkė pasižymi gera taktika ir fiziniu pasiruošimu. Praėjusių metų gruodžio mėnesį šeštoje Europos vertinimo vietoje buvusi L. Stancūtė teigė, kad per dieną ji treniruoja 3-4 valandas.

Jaunajai tenisininkei šiemet keliama tikslai kuo geriau pasirodyti vasarą Italijoje vykstančiame Europos čempionate, prestižiniame „Orange Ball“ turnyre gruodžio mėnesį Floridoje (JAV) bei metų pabaigoje patekti į geriausių tenisininkių pirmąjį aštuntuką. (Elta)

„Grand Prix“ bronzą Povilui ir Margaritai

Lietuvos šokėjų ant ledo pora Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas sausio 16 d. naktį tapo bronzininkais Lione, Prancūzijoje pasibaigusiose pasaulio dailiojo čiuožimo „Grand Prix“ finalo varžybose. Kovoje dėl trečiosios vietos mūsų žaidėjai laisvojoje programoje įveikė Rusijos porą Iriną Lobaciovą ir Ilją Averbuchą 4-3.

Trumpojoje ir originaliojoje programoje Rusijos šokėjai buvo gavę aukštesnius įvertinimus nei lietuviai. Tačiau pasutinėje rungtynėje mūsų žaidėjai vieno teisėjo balso persvara įveikė varžovus.

„Grand Prix“ nugalėtojai tapo prancūzai Marina Anisina ir Gwendal Peizerat, superfinale įtikinamai nugalėję italus Barbara Fusar-Poli ir Maurizio Margaglio 7-0.

Šios „Grand Prix“ finalo varžybos buvo surengtos pagal naują formulę, kuri paryškino tiesioginę porų konkurenciją — po kvalifikacinių rungtynių vyko finalai dėl galutinių vietų, kuriuose konkuruodavo po dvi poras, užėmusias 1-2 arba 3-4 vietas.

Solistų varžybose pirmąsias vietas superfinaluose iškovojo rusai Irina Sluckaja ir Jevgenijus Pliuščenko, o sportinių porų turnyrą laimėjo kinai Xue Shen ir Hongbo Zhao. (Elta)

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY
Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Matindami pato išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesimutiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį patysime, iki kada prenumerata galioja.
DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.
Metams 1/2 metų 3 mėn.
JAV \$100.00 \$50.00 \$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.) \$115.00 \$55.00 \$45.00
Tik šėštadienio laida: \$60.00 \$45.00 \$33.00
JAV \$60.00 \$45.00 \$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.) \$65.00 \$50.00 \$38.00
Užskant i Lietuva: \$500.00 \$250.00
Oro paštu \$100.00 \$55.00
Reguliariu paštu \$160.00 \$85.00
Tik šėštadienio laida oro paštu \$55.00
Tik šėštadienio laida reguliariu paštu \$55.00
Vyriausias redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsnių nesaugo.
• Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

NEW JERSEY SPORTO KLUBO SUSIRINKIMAS

Steigiamasis New Jersey sporto klubo susirinkimas sekmadienį, vasario 27 d., 12 val. (pasibaigus 11-tos val. pamaldoms) vyks Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje, 216 Ripley Place, Elizabeth, N.J. Susirinkimo tikslas — į bendrą lietuvišką visuomenę suburti sportu besidomintį lietuvišką jaunimą. Susirinkimą šaukia New Jersey sporto entuziastai ir Salfass Rytų apygarda. Informacijai tel. 718-356-7871. Pranas Gvildys RSA vadovas

A. VISOCKAITĖ PAGERINO REKORDĄ

Lietuvos bėgikė Agnė Visockaitė, besimokanti JAV, per varžybas Indianapolisje pagerino Lietuvos 60 m bėgimo uždarų patalpų rekordą, įveikusi distanciją per 7.27 sek.

Prieš mėnesį per tarptautines varžybas Kanados Saskatuno mieste ji šį nuotolį įveikė per 7.32 sek.

A. Visockaitė varžybose Indianapolisje 200 m nubėgo per 23.40 sek. (Elta)

SIŪLOSI RUOŠTI 2008 METŲ OLIMPIADĄ

Likus pusei paros iki paraiškų priėmimo Tarptautiniame olimpiniam komitete (TOK)

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern-unio diplomu, šėštadieniais nedirba.
už preinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimus (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 596-6101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 596-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZINA, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaltame Ietuvikiui
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-8895
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0060
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

pabaigos, dešimt miestų vasario 1 d. vidurdienį buvo pareiškę norą surengti 2008 metų vasaros olimpinės žaidynes.

Tai Stambulas (Turkija), Havana (Kuba), Osaka (Japonija), Paryžius (Prancūzija), Pekinas (Kinija), Sevilija (Ispanija), Torontas (Kanada), Bankokas (Tailandas), Kvala Lumpuras (Malaizija) ir Kairas (Egiptas).

Oficialus paraiškų priėmimo terminas baigėsi vasario 1 d. vidurdienį.

Neatmetama galimybė, jog apie savo ketinimus TOK raštu gali informuoti Buenos Aires (Argentina) ir Keiptaunas (PAR).

Sausio 31 d. galimybę pretenduoti į 2008 metų vasaros olimpiados organizavimą atmetė Rio de Zaneiras (Brazilija), nutaręs susikonsoliduoti į 2007 metų Pan Amerikos žaidynių organizavimą bei 2012 metų olimpiadą.

2008 metų olimpiados sostinė paaikšės TOK sesijoje, Maskvoje, 2001 metais.

Iki šiol daugiausiai miestų — vienuolika — pretendavo tapti 2004 metų olimpiadų žaidynių sostine.

Šiemet vasaros olimpiada vyks Sidnėjuje (Australija), 2004 metais — Atėnuose (Graikija).

(BNS)

Keturiolikmetė vilnietė Lina Stancūtė Pasaulio jaunųjų teniso turnyro, vykusio Tarbo mieste, Prancūzijoje, finalinėse rungtynėse. (Elta nuotr.)

I LIETUVĄ MŪSŲ JAUNIEJI

BRONIS NAINYS

Kazin, ar daug kas Čikagoje žino, kad Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių fondo vardu pavadintoje salėje, žiemės mėnesiais kas savaitę, keliomis pamainomis sportuoja apie du šimtai lietuvių jaunimo? Tikrai nedaug, nes jų vadovai, visi jau JAV gimę lietuviai, su savo taip pat lietuviškai auklėjamu prieaugliu, dirba tyliai ir niekur nesigarsina. O žinoti apie juos tikrai vertėtų.

Turbūt mažai kas žino ir apie jų ryšius su Lietuva. Juk išeivijos jaunimas net lietuviškai nebemoka, tai kam jam ta Lietuva? O visgi taip nėra: tarp jo gyvos lietuviškos dar daug. Dar veikia lietuviškos mokyklos, vasaros stovyklos, jaunimo organizacijos, tautinių šokių grupės, o taip pat dar labai stiprus, gaila, vyresniosios kartos mažai tepripažįstamas, bet visgi labai reikšmingas, sportinis judėjimas, girdimas ir Lietuvoje. Ir džiugu, kad visą tą darbą tęsia jau antroji karta.

Gal ir nedaug apie sportuojantį jaunimą žinantieji prisimins prieš metus Lemonte viešėjusius labai įdomius svečius iš Lietuvos — marčiulionius. Labai smagi valanda buvo Čikagos apylinkių lietuviams, krepšinio mėgėjams, kurie nepatingėjo ateiti į PLC fondo salę šių keturiolikmetių berniukų su mūsiškės „Lituanicos“ bendraamžiais judrių rungtynių pasizūrėti ir, kaip vėliau jas mačiusieji teigė, nuosirdiai pasigerėti, kai po šių oficialių rungtynių, bočių menėje pasivašinėję, jie vėl grįžo į salę, pasidalino ir dvi „maišytas“ grupes ir jau nebe kaip marčiulionius, su „Lituanica“, nebe kaip Lietuvos berniukais su iš užsienio lietuviškais, bet kaip būrys naujų draugų žaidė, „iš paskutiniųjų“ nenorėdami vieni kitiems pasiduoti.

Paklauskite — to žaidimo nė vienas dalyvis nebus užmiręs.

Tų žaidynių prisiminimas šiemet atsiliepė iš naujo. Metų pradžioje „Lituanicos“ keturiolikmetiai gavo kvietimą per Velykų atostogas atvykti į Lietuvą ir į ją išbandyti Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, susipažinti su savo tėvukų bei močiutų gimtine, o iš tikrųjų — juk savo tėvyne, pabendrauti su daug platesniu bendraamžių būriu, tarp jų pasisvečiuoti. Kas gi nenorėtų tokio kvietimo priimti? O ar juo nesidžiaugiam ir mes, vyresnieji?

Tokia skaidrią prošvaistę susidomėjęs, panorau daugiau apie ją sužinoti, o taip pat ir

supažindinti „Draugo“ skaitytojus. Geriausia susipažinimo vieta — PLC Fondo salė, vienišė Čikagos apylinkėje lietuviška krepšinio pastogė. Vieną vakarą ten ir atsiradau. Jaunimo dar nedaug. „Treniruojasi“ tik vadovai. Tarp jų ir pats vyriausias — „Lituanicos“ jaunųjų vadovas, treneris, mokytojas, kartu ir globėjas, medicinos gydytojas dr. Donatas Siliūnas.

Jau 22 metai Donatas žaidžia Lietuvių akademinio sporto klubo „Lituanicos“ komandoje. Rimanto Dirvonio pakviestas krepšinį joje žaisti, pradėjo budamas šešiolikos metų. Prieš maždaug aštuonerius metus keli jauni tėvai, sužinoję, kad Clevelande ir Detroito yra suorganizuotos jaunų lietuvių krepšinio komandos ir dalyvaus netrukus Detroito vyksiančiose varžybose, klausė Donato, ar negalėtų ir jis taip padaryti Čikagos apylinkėse. „Pasikvietęs „Lituanicos“ krepšininkus Algį Jonyną ir Petrą Stuką, kartu su jais subūriau vaikų grupelę, Lemonte už savo pinigų išsinuomojome salę ir šeštadieniais pradėjome treniruotis. Pirmieji buvo Lemonto Maironio lietuviškos mokyklos penkto — šešto skyriaus mokiniai, gal 20, gal 25. Į talką įsijungęs Algis Tamošiūnas dar tais pačiais metais į Detroito žaidynes spėjo nuvežti jau dvi berniukų komandas. Vaikams tai labai patiko, i būrį mieliai jungėsi broliukai, sesutės, draugai, ir dabar treniruotes pastoviai lanko jau pora šimtų, juos treniruoja ir prižiūri apie 15 vadovų“, — pasakojo dr. Donatas Siliūnas.

Dabar visi į PLC puikiai įrengta, ir sportui, ir kitai kultūrinei veiklai tinkama salė nebesutelpa. Dar dvi sales klubas nuomoja Lemonte ir vieną Western Springs. Jauniesiems gerai sekasi: 12-14 klubo komandų dalyvauja metinėse JAV lietuvių krepšinio varžybose, į kurias susirenka po 400 ar daugiau krepšinių žaidžiančių vaikų, jose laimi pirmas vietas, praėjusiais metais — net visose amžiaus klasėse. Yra ir trys mergaičių komandos, kurioms vadovauja ir treniruoja Kęstutis ir Rūta Sušinskai, Romas Rupinskas. Dr. Siliūnui rūpi ne tik krepšinio žaidimas, bet ir lietuvių bė, todėl jo akys nukrypo į Lietuvą. Sužinojęs, kad prieš metus (dabar jau prieš dvejus) Kanadoje lankėsi Lietuvos krepšinio garsenybės Martiulionio krepšinio mokyklos Vilniuje berniukai ir labai sėkmingai bendravo su Kanados

1996 m. pavasarį Čikagoje viešėjo Vilniaus Šarūno Martiulionio vardo krepšinio mokyklos 13-14 m. jaunųjų komanda su Akademinio sporto klubo „Lituanica“ jaunųjų komanda. Stovi I eil. pirmas iš kairės — „martiulioniu“ treneris Gediminas Ulys, šalia jo Rimas Gulbinas, ASK „Lituanica“ trenerio padėjėjas, kiek toliau — Zita Martiulionytė, Martiulionio krepšinio mokyklos direktorė; I iš dešinės dr. Donatas Siliūnas, šalia jo Rimas Domanskis (Lituanica komandos treneriai ir vadovai).

lietuviams vaikais, susisiekti su jų vadovais. Jo ir kitų „Lituanicos“ vadovų pastangomis, praėjusį pavasarį marčiulionukai, mokyklos lėšomis atvykę, „Lituanicos“ klubo išlaikomi, čia viešėjo dešimtį dienų, žaidė su lietuvių bei amerikiečių vaikų komandomis ir viešnage labai džiaugėsi. „Mūsų vaikams tai paliko neišdildomą įspūdį — draugai iš Lietuvos rungtynės, vaissės, bendravimas — sukelė jiems didelį norą patiesi ir Lietuvą nuskristi ir ten su naujais draugais pabendrauti“, — aiškina viso to vyksmo pagrindinis veikėjas, jaunimo mokytojas dr. Donatas Siliūnas.

Išvykos oficialią grupę sudaro 14 asmenų: 10 berniukų krepšinio žaidėjų ir keturi vadovai. Vadovai Lietuvą pažįsta, kiti net ir po daug kartų joje buvę, todėl vaikams sudarė naudingą Lietuvos pažinimo programą. Bus ir istoriniai, kultūriniai vietovės, valstybės įstaigų, net ir mokyklų lankymas — Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Palangoje. Treddalis vaikų lietuviškai nemoka, todėl vadovai suorganizavo jiems net lietuvių kalbos pamokas, mokantiems — Lietuvos apžvalginę pamokas. Tai bent pradžioje išvykos padės jiems geriau susivokti tėvyneje.

Žaidėjai renkas į treniruotę. Donatas turi būti su jais. Mūsų pokalbis persikelia į centro posėdžių kambarį, kuriame manęs laukia kiti trys išvykos organizatoriai: Rimas Domanskis, Linas Gylis ir Rimantas Dirvonis. Advokatas Domanskis pasakoja apie išeivijos — Lietuvos jaunimo bendravimą aplamai. Po kelis iš jų atvyksta į JAV jaunimo stovyklas ir su išeivijos jaunimu ten susidraugauja. Šios krepšinio išvykos proga berniukai aplankys kelias Lietuvos mokyklas, bendraamžių klases. Mažiau lietuviškai mokantieji po valandą kitą pra-

leis anglų kalbos pamokose. Žodžiu, draugų bus ieškoma ne tik tarp sportininkų. Tačiau tarp krepšininčių gali susidaryti ir ilgesnė, pastovesnė draugystė, nes gali atsitikti, kad Lietuvos krepšininčiai, su kuriais „Lituanicos“ berniukai rungtyniaus, po kelerių metų gali atsirasti Amerikoje ir kaip stipendininkai žaisti JAV universitetų komandose. Šiais metais iš Lietuvos čia žaidžia apie 40 studentų. Taigi, šitaip pradėjus, ryšys gali tęstis ir plėstis. Rimas Domanskis tikisi, kad po poros metų „Lituanica“ turės ir pajėgią mergaičių komandą, ir užimsis jų ryšys.

Klausi apie pinigus. Juk kelionė brangi, iš kur tie pinigai? Apie juos kalba Linas Gylis. Krepšininčių kelionės apmokėta tėvai. Vadovai savo keliones išlaikais apsimoka patys. Krepšininčių ir vadovų Lietuvoje išlaikys šeimininkai — Šarūno Martiulionio krepšinio mokykla. Tačiau bus ir papildomų išlaidų: krepšininčių kelionės — uniformos, reikia ir naujų aikštės uniformų, reikia ir dovanėlių. Draugiškose rungtynėse jomis pasikeitimas būtinai, Europoje — paprotys, kurio niekaip neišvengsi. Jos gali būti kuklios — sportiniai marškinėliai ar kas nors panašaus, bet kas nors turi būti. Taip pat reikia suruošti ir už viešnagę padėkojantį priėmimą su garbės svečiais, įskaičiuojant ir patį prezidentą. Tokių išlaidų bus 3-4 tūkstančiai dolerių. Kur juos gauti? „Girdėjom, Lietuvių fondas kelionėm pinigų nekieria“, — liūdna gaida pokalbį apie pinigus baigia Linas. „Bet gali uniformas nupirkti, skirti pinigų dovanoms, reprezentacijai“, — įsiterpiu. „Aišku, kad prašysim, — priduria Linas — ki, nežinau kur jų gauti, iš visuomenės elgetauti mes ne mokam, gal koks mecenatas atsiras?“

Kol nereikia ir nemokat. garsiai pagalvoju, bet, atrodo, turėsit išmokyti, o visuomenė tures atsivelti, nes užmojis jos paramos tikrai vertas. Be to, tokio amžiaus vaikų be globos į tokią kelionę išleisti tėvai nenori, juos turi lydėti, tai dar papildomus išlaidos vaikų lietuvių. Negi visuomenė net tai nesuprastų? „O gal ta išgarsėjusi nauja „Wilhelms“ bendrovė jus paremtų, — topteli man į galvą mintis. Mažesnių bažnyčiai statyti 100,000 litų pažadėjo. Gal čia išeitis?“

„Puiki mintis“, — pradžiungia Dirvonis. — Jiems uodega dega, Lietuvoje kaip nors malonintis reikia“. Linas Gylis skeptiškas: duos pinigų, norės ir reklamos. O čia jau politika, dargi prieštarų skersvėjų traukiamą, gal geriau be jos.

Rimantas Dirvonis įžvelgia ir dar vieną šios kelionės pusę. Pagal jį, kai kurių vaikų tėvai Lietuvoje dar nėra buvę ir savo tėvų gimtinės nepažįsta, o mišrios šeimos sukūrę, retai ir lietuviškai tepakalba, tad krepšininčiai pasidaro netiesiogiai su Lietuva supažindintojai ir jų lietuviškos stiprintojai. Taigi iš išvykos — visapusiška nauda, tik reikia sudaryti išmintingą programą, kad visiems liktų paveiklus įspūdis. Nuo jo priklausys jų vėlesnis nusiteikimas. Ypač, kai tokį sportininkų bendravimą „Lituanica“ ketina tęsti ir padaryti kasmetine tradicija: vieneriais metais mūsiškiai į Lietuvą, kitais — svečiai iš Lietuvos.

Užmojis sveikintinas. Beje, su šia išvyka kartu skrenda ir nemažai paprastų keliauninkų. Del to irgi kyla krepšininčių bei jų vadovų ūpas. Juo daugiau, tuo geriau. Norintieji su jais kartu keliauti arba krepšininčius paremti, skambinkite: Rimui Dirvonui — 708-923-0676 arba dr. Donatui Siliūnui 630-852-3204.

Danutė Bindokienė

Pirma padarykit, paskui pagalvosit

Žmonės dažnai vadovaujasi posakiu: „Atsarga gėdos nedar“. Ypač lietuviai. Tad kažkaip keistai atrodo laikinojo Rusijos prezidento Vladimir Putin „atvirkstinė politika“, kuria stengiamasi įtikinti tautą, kad visų pirma turi ji išrinkti prezidentu, o po to jau bus galima pradėti galvoti — ar gerai padaryta.

Reikia manyti, kad prez. Putin kalba apie dabartinę ekonominę ir kitokią maišatį Rusijoje, žadėdamas rimtai griebtis priemonių ją sutvarkyti, jeigu tik bus išrinktas. Antra vertus, tai gan retoriskas klausimas, nes juk kito kandidato į prezidentus kaip ir nėra. Daugeliui tas primena senus sovietinius laikus, kai buvo vienbalsiai išrenkamas vienintelis kandidatas...

Vis tik apie 60 proc. rusų, net ir be to keistoko rinkiminio Putin šūkio, yra pasiryžę jį Kremliuje įtvirtinti ketveriems metams. Užsienio politikams tai yra nemaža mįslė, juo labiau, kad Rusijos kariuomenės pralaimėjimai ir „laimėjimai“ (del tų „laimėjimų“ galima gerokai pasiginčyti) Cečėnijoje jau pareikalavo daug aukų bei lėšų, o Vladimir Putin vis tiek tebesidžiaugia populiarumu. Galima tik įsivaizduoti, kaip čia būtų žiurima į prezidentą, jeigu Amerika įsiveltų į tokį nuostolingą ir nepopuliarų karą, žudydama nekaltus civilius, be atodairos griudama jų miestus.

Per trumpą palyginti laiką nuo prezidento Boris Jelcin pasitraukimo iš pareigų Putin sugebėjo į savo pusę patraukti net komunistų partiją, sudarydamas su ja savotišką koaliciją ir įsigydamas kontrolę Dūmoje. Galbūt ir dėl to, kad jo pažiūros nelabai nutolusios nuo sovietinių, kad jis turi tvirtus KGB auklėjimo pagrindus. Praėjus pirmajam sukrėtimui, kai paaiškėjo, kad laikinasis Rusijos prezidentas „pasiruošęs eiti obuoliauti net su raudonuoju vėliu“, vakariečiai vis tik raminais viltimi, kad Putin nepasuks Rusijos sena vaga. Kitaip beliktų tik visiškai pulti panikon...

Nėra abejonės, kad Putin siekia visuotinės galios, arba bent tiek, kiek įmanoma pasiekti. Kuriojo keliu jis eis ir tautą ves po š.m. kovo 26 d. būsimo prezidento rinkimų, niekas nedrįsta spėlioti. Kaip ir pats Putin sako — išsirikinkit, tuomet pamatysite. Gal

tokia rinkiminė kampanija mums, ypač gyvenantiems Amerikoje ir šimet jau turėjusiems progą susidurti su priešrinkiminiu šurmuliu (deja, dar tik jo pradžia), nelabai įprasta, bet Rusijoje ji, be abejo, bus veiksminga: štai jums kandidatas, balsuokite, o jeigu vėliau pasijusite apsiuvę, tai jūsų problema!

Nors Vladimir Putin nėra nusmaigstęs labai matomų Rusijos ateities gairių, bet galima spėlioti, kad jo ranka bus kur kas kietesnė, kaip Boris Jelcin. Antra vertus, Rusijos viduje galbūt kaip tik ir reikia to griežtumo, nes demokratiškos samprata daugeliui yra visiškai svetima, nepažįstama, arba pažįstama tik teoretiskai. Jeigu mes šiandien galime savo lietuviškoje visuomenėje rasti žmonių, kurie dar prisimena pirmosios Lietuvos nepriklausomybės (1918 m. vasario 16 d.) paskelbimą, kurie 22 metus augo, mokėsi, gyveno laisvoje tėvyneje, nei vienas rusas kitokios valstybės valdymo sistemos nepaisimena. Prieš kruvinąją Rusijos revoliuciją visa valdžia ir galia priklausė carams, gyventojus suskirstant į privilegijuotus ir nevertinamuosius (kurie vis tik sudarė daugumą). Eiliniam žmogui buvo padikuota, ką jis turi atlikti, kam dirbti, kam mokėti mokesčius ir pyliavas, kas iš jo reikalaujama be teisės protestuoti ar nepaklusti. Jis išmoko „liežuvių už dantų laikyti“ ir laukti nurodymų. Nors viduje ir keikė carą, bet meldėsi už jo sveikatą, kėlė prieš jį paveikslą — kepurę ir žemai lenkėsi jo tarnams. Bolševizmas, liaudžiai daug žadėjęs, ilgainiui įstojo į panašios vidaus santvarkos vėžes. Rusų tauta pasikeitimą taip pat kantriai priėmė. Tad mintis, kad žmogus yra atsakingas už savo šiandieną ir rytojų, yra rusams nauja sąvoka, prie kurios reikia priprasti, o taip pat reikia, kad kažkas parodytų kelią, kuris į tą rytojų veda.

Nors demokratija atrodo patraukli ir jos žmonės trokšta, persilaužimas turi ateiti pamazu ir su aiškiu supratimu, kad pasirinkimas yra savanoriškas, o ne pašalinio sąlygų ar sistemos padiktuojamas. Todėl vakariečiai tikisi, kad Putin sugebės atrasti pusiausvyrą tarp totalitarinės ir demokratinės sistemų, ir ilgainiui Rusija pasuks į demokratiją priimtina rusų pasauležiūrą.

MIRTIS ATĖJO IŠ MURAVOS

ČESLOVAS SPIRGEVIČIUS

Nr.20

(Tėsinys)

1941 sausio 5. Sekmadienis

Kaip keista, nežinau aš nei jo vardo, nei pavardės, nei profesijos. Tik viena žinau, kad jis vokiečių ir kad aš jo negaliu užmiršti. O tai blogiausia.

Kam man reikalingas tas beprasmiškas galvojimas apie jį, svajojimas ir dar kažkas... Del jaunimo taip yra. Jaunystė — kvailystė. Neprityrimas... Per didelis uždarymas savyje... Tikrai aš per daug uždarysiu save, atsiskyrusi nuo pasaulio, niekur neinu, net į teatrą. Kai bent kiek išsiblaškyti, pamatyti žmonių, praei tos durnystės... Jis mane tikriausiai užmiršo... Jam aš kaip ir nebuvau. O gal kartais...? Bet ne, užmiršo. Visus galvojimus aš turiu būtinai nutraukti, nes esu dar vaikas. Tas man kenkia mokslui ir jokios pados neatneš.

Mišioms nebuvau. Atsikėliau rytą ir išsiruošiau į bažnyčią. Bet eidama paslydau, persidreskau į viela ranką ir grįžau.

Grįžusi užpyliau ranką jodu. Mamytė negaluoja, turėjau ją pavaduoti. Nuejau pirkti mėsos ir pieno. Bet nieko negavau. Sušalau.

Po pietų atėjo Stasė. Ji mus kvietė į teatrą. Pati mums nupirko bilietus. Atėjo Antuniuva su dukteri-

mis. Jos dabar be darbo, joms sunku. Vakare mama su Sabute išsirušė į teatrą, į dramą „Motina“. Tėvelis nuėjo į kiną. Aš — viena, taip nuobodū, dar tik devynios. Aš klausau muzikos ir rašau dienoraštį. Idomu bus kada paskaityti.

„Gamta graži, mergaitė dar gražesnė savo nekaltumu ir šventumu“.

1941 sausio 6. Pirmadienis

Atostogos pasibaigė. Aš įpratau ilgai miegoti, todėl sunkoka atsikelti. Bet ką padarysi: atsikėliau, apsirengiau. Lauke, rudos, nešalta. Jaučiuosi nesveika, sukosi galva, lūpos išbertos, ir mama nuvarė miegoti. Tėveliai išėjo į miestą. Mama grįžo ir barėsi, kam nekūrė plytos. Tėvelis ilgai negrįžo. Mes su mama išsigančiom; gali kur nors užsimušti, taip slidu. Bet, laimė, pietums grįžo.

Po pietų atėjo Onutė Velzytė. Ji irgi nebuvo gimnazijoje. Mokyklose atostogos pratęstos iki 13 d... Sabute nuėjo pieno pirkti ir ilgai negrįžo, nes turėjo laukti. Aš ėjau jos ieškoti. Pieno negavom. Miegoti nuėjom anksti.

1941 sausio 9. Ketvirtadienis

Konstitucininkas — labai gabus melagis. Mes su juo pešamės.

Po pietų atvažiuo Rentytė, Stepukas ir Manė. Rentytė serga, tikrai ji labai blogai atrodo: išberta galvutė, liesa, atrodo, kad ji neturi motinos. Nunešėm pas

daktarą. Daktarai stebėjosi blogo vaiko atrodymu, traukė pečiai ir žiūrėjo į Manę. Prirašė būtinai gauti ryžių, bet jų negavom. Jauna motina, be to, iš kaimo, ko norėti.

Vargšas kūdikėlis. Manė nuėjo pirkti vaistų, o mes su Česliuku, Rentyte ir dėde grįžom namo. Mama išėjo į laidotuves — mirė Stakniūno tėvas.

Mama pradėjo gydyti Renką vaistais, kuriuos man mažai nuo choleros buvo prirašęs dr. Kocinas. Grietinėlė ir vanduo. Mama jiems padarė dozę, bet jie užmiršo paimti.

1941 sausio 10. Penktadienis

Oras bjaurus, labai potė sniegą į veidą. Šaukė iš rusų, gavau 5. Gražnio geometrijos rašomąjį, gavau du. Gaunam naują auklėtoją. Po pietų išėjau pasivaikščioti.

Per mankštą vedė į čiuožyklą, bet aš nėjau. Paskui ruošiau pamokas. Tėvelis dirbs naktinę pamainą. Tai — viskas.

1941 sausio 11. Šeštadienis

Per gimnastikos pamoką simuliuoju. Šiandien gimnazijoje mityngas ir pasiūkimas.

Po pietų išploviau grindis ir nutariau nors kartą nueiti į čiuožyklą. Norėjo eiti ir Sabute, bet batų neturėjo. Aš apsiirengiau uniformine suknele ir dviem megztiniais. Toks apsiirengimas tiko į čiuožyklą. Aš kvailutė, nepaėjau palto, nors mama sakė: „Paimk, šalta“. Vejas nemažas, bet ten einant nebuvo šalta.

Nors pernai nečiuožiau, bet sekėsi neblogai. Iš pradžių baimė krėtė. Vienai nuobodū, todėl prisistatiau nepažįstamai mergaitei, bet su ja neilgai čiuožiau. Vieną kartą pagriuvau. Atgal einant buvo šalta, didelis vėjas, lyg Sibiro.

Aš jaučiaus kaip nuoga, vis drebečiau. Dabar man gaila, pagalvoju. Jaunystė — kvailystė! Einant mane užkabino rusai sakdami: „Ar jau prisivažinėjote?“ Aš nekreipiau dėmesio. Norėjau eiti pas Vikę paprašyti palto, bet nedrįsau. Darėsi vis šalčiau ir šalčiau. Tuoj visa drebedama parlekiau namo. Mama irgi buvo išsigandusi. Tuojau išgėriau karštos arbatos ir atsiguliau. Skaudėjo galva ir pečiai.

Tiesa, buvau pas ausų gydytoją, sake, kad jau žymiai geriau.

1941 sausio 14. Antradienis

Oras labai gražus. Atodreki. Turime naują fizikos mokytoją p. Šalkauskį. Gerai aiškina. Iš lietuvių mokomės Donelaičio „Metus“. Neįdomus kūrinys, nes senoviška kalba rašytas. Lietuvių kalbos mokytojas p. Kasperavičius — neblogas. Iš biologijos — evoliucijos mokslas. Ten aiškina, kad žmogus kilęs iš gyvulio, o bažnyčia yra mitai... Maloniausia istorijos mokytoja, nes ji turi kryželį, be to, teisinga.

Vakare staiga atleke Vanda. Ji buvo labai išsigandusi, uždususi. Nei iš šio, nei iš to paprasė žurnalų. Ji visa drebejo, daviau vandens. Galų gale susigaudžiau. Kazkas įvyko su rusu.

(B.d.)

„LENINLAND“ AR „VILIUMOLAND“?

JONAS ŠARKA

Kalbėti apie sovietmečio paminklus nėra mano mėgstamiausia tema, nors apie juos rūgštį pradėjau jau bene 1994 m. pavasarį, pirmą kartą išgirdęs, kad jie yra numatomi patalpinti į muziejų — specialiai skirtą ateinančioms kartoms mokytis Lietuvos istorijos. Tada Viliumas Malinauskas, manau, ne sapnuotė nesapnavo, kad jam kada nors teks viena pagrindinių rulių to muziejaus įgyvendinimo dramoje. O aš, savo ruožtu, irgi nemaniau, kad ir man taip giliai teks įsivelti į tos nedidelės istorijos lapus, visomis keturiomis prieštaraujant tokioms „auklėjimo“ institucijoms, kaip man teko į tai įsivelti. Kalbesiu apie dabartį.

Mūsų dienraščio 1999 m. 247-oje laidoje paskaičiau Br. Juodelio, iš „Chicago Sun Times“ paimto korespondentės Kate Connolly straipsnio apžvalgą del „Leninland...“ To straipsnio anglišką tekstą, tilpusį „Fairfax, VA. Journal“, savo ruožtu paimta iš „The Guardian“, jau buvau gavęs iš savo gero pažįstamo, gyvenančio Washington, D.C. pašoneje. Tai paprastai įrodo, kad Grūto ir jo šeimininko vardas pradeda pagauti ne tik mūsų, bet ir pasaulinio masto žiniasklaidos dėmesį. Neįtikėtina! Kur kas matė, kad parkas, jo vartams dar neatsidarius viešam naudojimui, vos prieš metus iš kiaušinio išsiritęs, nelabai aiškiam tikslui skirtas, tamsių miškų ir pelkių apsuptys, vasaramečių mažųjų debesimis dengiamas ir tokių neapykantų ir kontraversijų „šukelės“ savųjų tarpe — galėtų nuaidėti savo garsu po visą pasaulį. Pavydyti reikia to parko savininkui ir jo pagalbininkui, tikrųjų tos idėjos žibiejų būriui. Sunku, tiesiog keblu, beaprepti, kaip visa tai įvyko, kam dėl to duoti kreditų ar kaltinimų, kur ieškoti pradžios, kur vidurio ir kaip prognozuoti ateitį. Y2-K metų išvakarės, arba maždaug metai po Kultūros ministerijos paslaptį palaiminimo Grūto miške įkurti sovietinių paminklų parką, gal ir yra tinkama proga keliais paragraphais apžvelgti ten pasiektus „laimėjimus“.

Gana tiksliai Kate Connolly Grūto ekspoziciją pavadina „Leninland“. Ir kodėl ne? Juk Leninas ten dominuojanti figūra — ne tik dydžiu, bet ir skaičiumi. Leninų ten privežta iš visų Lietuvos kampų, šiukšlynų, kur beveik dešimtmetį išgulejo, kol „Hesonas“ klubas su Viliumu Malinausku nuolankia pagalba išgelbėjo juos iš tos nepavydėtinos padėties. Atkeliavo jie Grūtan be kojų, be galvų, su nusukintais pirštais, nulaužtomis rankomis, aplaistyti dažais, išmaudyti purvuose. Vienas „ilgių“ visus tuos metus išgulejo, užverstas ant vienos tarybinių „maričių“ Druskininkų municipalinės tarnybos sandėlyje. Darbininkai ant V. Malinausko yra truputį supykę dėl tų statulų pašalinimo, nes jie prarado gerą slėptuvę, kur pagiriodami išsėdavo. Apie tai savo lūpomis papasakojo jis pats, per video įrašą, pereitą vasarą mano gero pažįstamo parsivežtą tiesiai iš Grūto. Tas Druskininkų Leninas tuomet jau buvo pastatytas ant marmurinio pjedestalo, kurs, savo ruožtu, dar gerokai pakylėtas ant aukštojo smelio pylimo, kaip ir dauguma kitų leidinių bei bendraminciu. Kad jį atskirti nuo visų kitų, jo paminklui vieta

džiausiai parinkta gražiausių ir aukščiausių pušų ar eglių fone — kaip pridera garbingiausia iš garbingiausių. Įkyriai peršasi mintis, kad Viliumas M. vienas pats, be kiekvieno nors pagalbos, negalėjo visa tai surežisuoti.

Jurgis Kučinas, aprašydamas Grūto „istorinį muziejų“ „Lietuvos aid“ 7949-am numerio, nenori jam duoti kredito. Jis mano, kad tai skulptoriaus Vyšniausko, Kryžkalnio „madonos“ autoriaus nuopelnas, kurio figūra nuolatos „parko peizaže šmėsčioja...“ Ką jis čia veikia? Ogi nesunku atspėti — patarinėja: kaip statyt, kur statyt. Profesoriaus patarimai čia neįkainojami. Prieš tokią jėgą lieka kapituoti, nuleist rankas — siaubas! O pati Kryžkalnio Magduta kažkur toluose, ant aukšto „piliakalnio“ pastatyta, tartum Laisvės statula New Yorke, iš toli patraukia lankytoją akį. Jie žino, ką daro.

Kate Connolly, kaip pridera reporteriams ar korespondentams, duoda tik faktus. Daugiausia pateikia V. Malinausko pasisakymus, vizijas apie parko statybos tolimesnę vystymąsi, apie jo plėtimą. Kas įdomiausia, jo pasisakymai beveik žodis — žodis atitinka jau minėtą video juostelę mano girdėtus. Kaip puikiai V. M. yra išmokęs savo rolę!

Korespondentei, kaip ir kitiems, nelyginant tos jo rūpų prieangyje — narve kryžstaujančios kanarėlės, čiulbėjo: „Čia aš pastatysiu Vilniaus geležinkelio stoties repliką. Turistai bus patalpinti į gyvulinis vagonus. Jie į juos bus suvaryti enkavedistų uniformomis aprenktų tarnautojų. Tuomet jie patys patirtų, koks jausmas buvo tų Sibiran tremiamųjų lietuvių“.

Gal ir neblogai skamba šis scenovaidis, bet vargiai įtikinamas. Kyla klausimas, ar tie „nelaimingieji“ tremtiniai — turistai pajęgtų įsijausti anų — tikrųjų tremtinių — situaciją? Kam ir prie geriausių norų, parko „enkavedistai“ nepriverstų turistą valandą valandas, dienų dienas praleisti birželio saulės prikaitytame gyvuliname vagonė be vandens, be tinkamo maisto, be ventiliacijos. Ar vidury vagono stovinti statinė iš tikrųjų būtų pripildyta srutų ir dvokiančių išmatų? Ar jie patirtų tikrąjį jausmą būti atskirtiems nuo savo šeimos narių, niekuomet nesitikint susitikti? Ar bent parą jiems tektų pamiogoti ant kietų lentinių triaukščių gulyklų? Ne, niekas — net vienas procentas parko lankytojų negalėtų pajusti to, ką jautė tremtinys, prievartas vežamas iš savo gimtos žemės anomis tremimų dienomis. Net pats Malinauskas, kurio tėvai patyrė panašų hikimą, garantuoja, nepatirtų nei dalelės to jausmo. Nebent, efektyvi sustiprinti, jis imtų ir išvežtų pro vartus „tremtinių“ ešaloną link Minsko, keliolika kilometrų link Uralo.

Bet tai tik juokai ir gal tik malonumas valandą pasivažinėti po gražiosios Dzūkijos miškus. Tie nelaimingieji, ilgakos kelionės „nuvarginti“ turistai turės progos greitai atsigaivinti ten pat parke pastatytam medžiojui „lodžiui“. Ir tokią prabangą Viliumas žada Grūte suteikti turistams. Žinoma, tik ne veltui. Ten savo pinigines reikėtų gerai suploninti. Jei kas iš skaitytųjų esate buvę Juknainčiuose, Šilutės rajone, ten vokiečių turistų mėgstamame viešbutyje, turėtumėt įsivaiz-

Mokytojo A. Galčevskio vadovaujami Pilkalnio lietuviškos mokyklės vaikai dainuoja Tilžėje vykusių Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklėlių Kaledų eglutės programoje.

duoti tokį ir Grūtė. O gal, turėdamas nemažai patyrimo gigantinių objektų pervežimui, jis sumanys ir Juknainčių viešbutį atsivežti... Juk ir tai tarybinės eros istorija! Malinauskui nėra to, kas neįmanoma. Juk ten jau yra granitu klotas maudymosi baseinas, pirtis (sauna), krepšinio salė, tiesiog egzotiškai įrengti miegamieji, valgyklos, barai bei tropikiniai darželiai. Iš Vilniaus geležinkelio stoties išleisti, turistai čia gales troškuli numalšinti įvairiais alkoholiniais ir nealkoholiniais gėrimais, neišskiriant gal ir vietinių garsenybių kaip „Bobelinė“, ar „Kálnapilio“ bei „Utenos“ alaus. Alkui numalšinti čia rastumėt neišpasakytai įvairių pasirinkimų iš lietuviškų bei užsienietiško receptų.

O grybų, grybų! Ten vietiniuose Dzūkijos miškuose paties Grūto valdovo tarnų surinktų ir paruoštų džiovintų, marinuotų, keptų baravykų (bolitus edulis), makavykų, raudonikų, lepsių, umėdėlių, kazelekų, murmučių, kelmucų, voveračių, pievagrybių, rudmėsių ir dar kokių ten bebūtų. „Tai turistų rojus! Dar garsiau sušuktų tas „užininkas“ / tas, kurs už ką nors, kuris parvežė jau minėtą video juostelę.

Pagal Kate Connolly, parkas — ekspozicija jau yra apjuostas netikra — „mock“ tvora ir kalkakmenio spalvos sargybų bokštams. Taip kaip gulago stovyklose. Tvorą lieka tvora ir ji gali tarnauti įvairiems tikslams. Vienas jų — neįsileisti nepageidaujamų elementų. Jau ne kartą buvo pasiūlyta sunaikinti ten esančius sovietinius statbus. Bet tai labai nepatartina išeitis. „Laboros“ vadovas Leonas Kerosierius, paklaustas „Respublikos“ korespondento (1999 m., nr. 227) ką jis mano apie teroristinių aktų, nukreiptų prieš statbus Grūtė, galimybę, sako: „Tik priešiškos Lietuvai jėgos galėtų apie tai galvoti. Jos sudėtingu Lietuvai metu ar iškilus tarpvalstybiniais nesutarimams Grūto parką galėtų panaudoti kaip diversijos centrą. Užtektų pametėti granatą ar apipilti dažais kokią paminklą, būtų pasakyta, kad tai dešiniųjų ekstremistų darbas. Mes esame kategoriškai prieš tokias priemones“.

Aplink parką jau yra tvora, yra ir sargybų bokštai. Ten jau yra ir sargybinių. Net trys asmenys, iš smalsumo pereitą vasarą norėję sužinoti, kas ten darosi, man apie tai paliudijo. Visi jie svetimu akcentu kalbančių sargybinių prie pagrindinio įvažiavimo nebuvo įleisti, painformuojant, kad parkas dar nėra atidarytas lankytojams. Tik vienam jų, jau minėtam video juostos savininkui, su vietinių pagalba paskambinus iš Druskininkų

paciam parko savininkui, parvyko į parką įvažiuoti. Tuo tarpu lankytojams V. Malinauskas vis gyvėsi, kad tūkstantai turistų, įskaitant ir daugybę iš užsienio, jau yra aplankę jo parką ir palikę daug gerų atsiliepimų. Vartai dar neatidaryti turistams, o į juostą jis suokė, kad vokiečiai jau planuoja pakeisti turizmo maršrutus, kad švedai, patyrę, kas čia darosi, žadėjo Baltijos jūra paleisti į Klaipėdą dar kelis keltus. Ar pats čia ne per daug perdedi, Malinauski? Puti arabus, akis muilini! Pagyru barščiai visad prasti. Dar neperšokai per tvorą — sakai „op“.

„Malinauskas, tiki, kad jo vaizduotės padarinys, kuris iki šiol kainavo 800,000 dol., pagelbės atkusti vietos ekonomikai. Kur anksčiau buvo labai populiarus kurortas, nedarbas dabar siekia apie 18 proc. Jis sako, jog turizmo valdyba numato, kad parkas pritrauktų apie 2,5 milijono turistų per metus“, — rašo Kate Connolly.

Tai didžiai nerealistiškas svajonės. Lietuva jau seniai turi keletą garsių, (mūsų akimis žiūrint), vietovių, kur turizmas turėtų klestėti, bet, deja, taip nėra. Pavyzdžiui, Kryžių kalnas irgi buvo nemažai žiniasklaidos minimas, bet turistų — tik saujelė per dieną ten apsilanko. Taip pat ir su Raganų kalnu, Europos centru, Rumšiškiemis ar Vėlnių muziejais, kuriuose bent du kartus teko lankytis. Tad kuo geresnis būtų Grūto „Leninland“? Nebent grybauti ten leistų. Žmonėms, pasakoję, kad apie Grūtą labai daug grybų augdavo. Kazin ar jų ten dar auga — dabar ten sovietinių herojų paminklų kaip grybų po lietaus pridėjo.

Mano nuomone, Malinauskui dėl to galvos per daug neskauda. Pirmenybė — surinkti savo gvardiją, karines apverti tvorą, pastatyti medžiojui rūmus. O Vilniaus geležinkelio stotis su gyvuliniais vagonais galės palaikyti dar keliolika metų. Išleido ir taip jau per 3 mln. litų, santaupos išseko, vokiečiai nebenori už kilogramą baravykų mokėti, kiek anksčiau mokėdavo. Bėda! Tegul Seimas išleidžia įstatymą stoti pastatyti iš valstybės biudžeto... Viskas eina pagal planą. Girdėjau, kad Lietuvos gyventojų genocido tyrimo centras švedinai vėl atmetė į Seimo stebėklę. Kol Seimas ir vyriausybė susitars, kas toliau daryti, parkas jau bus baigtas statyti. Tik jau, žinoma, be geležinkelio stoties, be enkavedistų ir taip toliau... Tuomet zinokite! „Hesonas“ klubas tautai savo pareigą atliko. Ką toliau darys V. Malinauskas savo nuosavą, privaciją vietelę — jo reikalas. Demokratija! Ne iš kelmo spirti tie hesončiai! Ori-

ginaliai užsimotas tikslas — įkurti pastovią prieglaudą sovietiniams paminklams, yra pasiektas, nors ir buvo duobėtų kelių jam įgyvendinti. Manau, kad jau minėtas Jurgis Kučinas ne per daug nuklaido, pranašaudamas tolimesnę parko ateitį užbaigiamuoju savo straipsnio paragrafu:

„Aš nesimu prognozuoti, kaip pasibaigs ši, čia nurimstanti, čia vėl atsinaujinanti Grūto byla. Bet jos dramaturgija verta manyti, kad vėl laimės cinizmas, neokomunistai, CK aparatų kompetencija, demagogiška prievartaujanti demokratija. Rengiant vaikų ekskursijas pas dėdę Malinauską: Matot, vaikuciai, čia draugas Stalinas. Jis vykdė pietietikas, jo kumštis sustabdė fašistus prie Kremliaus sienų... Futuristai ant Tukstantmečio slenksčio visko prasimano. Pasaulis vis dar rūgsta ir fermentuojasi. Vienas Amerikos politikas modeliuoja Rusijos ir Baltarusijos agresiją prieš Lietuvą, pastarąją priėmus į NATO. Lietuva užimama per 36 val. Vakarai protestuoja, bet nesi-kiša. Vėliau rusai išsina, bet atplėsiama Klaipėda ir Vilniaus kraštas. Ką gi — tuomet Druskininkai atsiduria Baltarusijoje? Taip. Ponas Malinauskas, o gal jau tovariš Malinovski ir vėl klesti. Gau-na Didvyrio žvaigždę už tokių skulptūrų išsaugojimą fašizmo laikais.“

Taip, ponai draugai, paminklai daug reikšia. Štai „kaimynai“ už Nemuno, Karaliaučiuje, bene jau pastatė paminklą Petriui I, nors šis apie tas žemes gyvas būdamas net nedrįso svajoti. Tikra tiesa: tikrovė pralenkia lokesčius. Ar ne tiesa, drauge Malinauskai? Prieš baigiant noriu pastebėti, kad daugiausia nerimo sukelia Kate Connolly straipsnio paragrafas, kur sakoma: „Pagal valdžios pravestą apklausinėjimą, daugiau negu 70 proc. lietuvių palaikė idėją statulus sudėti į parką“. Neabejotina, kad ne vienas iš šio krašto įtakingesnių politikų — Kongreso narių, senatorių ar vykdomosios valdžios vyrų gali susidaryti neigiamą nuomonę apie tą neseniai nepriklusomybę atgavusią valstybę ir jos piliečius. Ne vienam gali kilti klausimas, ar atėjus laikui pripažinti Lietuvos tinvakumą priimti į NATO bei kitas tarptautines organizacijas, tas kraštas apskritai yra vertas gaisinti laiką debatams, kada ten knibždėte knibžda komunistinio raugo prisigerusių, leninus tebegabinančių piliečių; savo energiją ir sunkiai uždirbtus centus eikvojanti sovietmečio „herojų“ muziejų statybai. Del to mes ir negalėtume daug pasiteisinti.

SKELBIMAI

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapalis ir Off. Mgr. Aukso
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPALIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8864
(773) 581-8864

TOUCH OF GREEN PUB
3820 W. 63 St. Chicago, IL
Tel. 773-284-6111
Where Lithuanians
meet their friends and
dance where prices and
service
are THE BEST. Yugo

773-935-0472
708-901-9343 ppr.
Prasce@aol.com E-mail

GEDIMINAS PRANSKEVIČIUS
užpildo pajamų mokesčių
formas. (Accounting Tax
Services). Pageidaujant,
atvyksta į namus.

Dėmesio langų plovėjai!
Reikia 200 asmenų. Galima uždirbti virš
\$1000 / savaitę. Darbas pirmą-šeštą.
Sekmą, dešimtą savaitę. Pajamų nebūna.
Reikia mokėti tik tiek angliškai, turti savo
auto. Dirbama grupėmis po 2-3 asm. Tik
gyvenamose namuose, ne dangoraižiuose.
Atvykite šienien ir pradedate darbą kovo 1
d. Tel. 630-724-9700, 1989 University
Lane, Unit F, Lake Ogden Ill. Yackley;
važiavot / photos ill Ohio; tada į rytus iki
Academy; kairėn iki University Lane.

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
OFF. (773) 586-8888
HOME (708) 425-7100
FAX (708) 586-4810

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

KONECK REALTORS
7822 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji
profesionali, sąžininga ir asmeni-
niškai patarnaus. Įkainavimas
veltui.

Restaurant in Lemont
looking for a waitress.
Tel. 630-257-7570.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Padedu išlaikyti
CDL teises.
Tel. 773-869-9668.

KALĖDŲ EGLUTĖS TILŽEJE IR KARALIAUČIUJE

Jau nuo pat rugsejo mėnesio kartu su mokytojais ir mokiniais aptarinėjome kaip švęsti šventas Kalėdas. Buvo daug minčių ir planų. Turėjome ketinimų surengti bendrą visos srities vaikų šventę Karaliaučiuje arba Tilžėje. Bet, artėjant žiemai, suprato, kad kaip ir praėjusiais metais, šventinės eglutės reikėjo rengti Tilžėje ir Karaliaučiuje. Mums padėti pasiryžo Čikagos Mažosios Lietuvos lietuvių draugija, pirmininkas Vilius Algirdas Trumpjonas, Karaliaučiaus srities regioninio fondo „Rusų - lietuvių kultūros ir verslo paramos centras“, prezidentas Alvydas Muliolis ir šio fondo partneris AB „Morskaja zvezda“ (finansinė parama), AB „Kraft Jacobs Suchard Lietuva“ (60 kg saldinių ir 8 kg bulvių traškučių) bei karaliaučius verslininkas Vladimiras Rusakovas (drabužėliai bei žieminės ausinės).

Gruodžio 25 dieną 12 valandą Karaliaučiaus miesto Žvejų kultūros rūmus sugudėjo 170 vaikų, jų mokytojai, tėveliai, seneliai, dėdės, tetai. Vaikų pasveikino Kaledų senelis ir Raganaite. Vaikai dainavo, šoko, žaidė, suaugę gerėjo ir bendravo. Po trijų valandų visi patraukė į Karaliaučiaus katedrą, kur vyko iškilmingos kalėdinės šventos Mišios ir miesto katalikų parapijos atkūrimo dešimtmečio minėjimas.

Gruodžio 27 dieną iš 22 srities lietuviškų pradinių, sekmdieninių mokyklų, ansamblių, lietuvių kalbos būrių, ir fakultatyvų šešiais autobusais suvažiavo ir pėstute iš Tilžės miesto susirinko net 408 vaikai bei 25 juos lydintys mokytojai ir vadovai. Atvyko vaikų net 158 daugiau nei buvo planuota, tad teko skubiai papildyti Kaledų senelio dovanų maišą. Šventę vedė mokytoja Irena Ubartienė, vaikų ansamblio „Voriukas“ vadovė, kuri iš Lietuvos buvo atsi-vežusi ir gerą įgarsinimo aparatorą, muzikinį sintetizatorių-

kompiuterį. Vaikuciai šoko, dainavo, skandavo lietuviškus šūkius, o po to tvarkingai pasirodė kiekvienas kolektyvas. Deja, dėl laiko stokos mes kiekvienam lietuviškajam vienetai negalėjome skirti laiko daugiau nei penkis minutes, nes kol į sceną įkopė paskutinis kolektyvas, jau buvo praėję daugiau nei dvi valandos šventinės programos. Po pasirodymų vėl žaidėme, šokome, vaišino, dalino dovanėles, kurių, nors ir buvo daug, bet jokių likučių po renginio nebuvo. Kiekvienoje dovanėleje buvo įdėtas Kalėdinis atvirukas su linkėjimais nuo šventės rėmėjų ir organizatorių. Dovanėles paruošti padėjo Tilžės Vydūno lietuvių kultūros draugijos narės, vadovaujančios Tarybos narės Janinos Budrienės. Dėkui joms už nuosirdų trūsą.

Dėkojame mieliems rėmėjams, o ypač pagrindiniams — mūsų pagalbininkui Vilniui Algirdui Trumpjonui, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos Čikagoje pirmininkui, už suteiktą 1,000 JAV dolerių paramą. Dėkingi mieliems mokytojams bei vadovams už sunkų, bet labai reikšmingą darbą su mažais lietuvišiais. Linkime mūsų Mokytojams — lietuvių misijų kariams — sėkmės, sveikatos bei asmeninės laimės ateinančiame taksantmetyje.

Sigitas Šamborskis,
Karaliaučiaus srities
Lietuvių Bendruomenės
pirmininkas

* **Prezidentūros sekretorius Vidmantas Staniulis** nutarė savivaldybių tarybų rinkimų kampanijos metu — nuo vasario 19 iki kovo 18 dienų išeiti mokamų atostogų, rašo „Lietuvos rytas“ (02.15). Pasak Lietuvos vadovo, prezidentūra neturi virsti politinių kovų arena. Savivaldybių tarybų rinkimų vėjau metu V. Staniulis vadovaus Centro sąjungos rinkimų štabui. (EHA)

Jaunimo centro darbuotojai — jie visus darbus atlieka su šypsena. Iš kairės: Antanas Valavičius, Skirmantas Miglinienė, Sofija Plėnienė, Albina Ramanauskienė, Kazys Rožanskas, Algis Cepėnas. Nuotr. Z. Degučio

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

SKAITYKIME DIENRAŠTĮ „DRAUGA“

Dienraštis „Draugas“ Čikagoje gyvenantiems iš seniau ir naujai atvykusiems lietuviams tarsi V. Kudirkos „Varpas“ išsivijai. Kviečiantis nepamiršti savo tėvynės Lietuvos, jos gyventojų, savo kalbos, kultūros, lietuviškų papročių, būti ištikimais savo tėvynės patriotais.

Dienraštis pirmąjį puslapį skiria pagrindinėms naujosioms žinioms iš Lietuvos ir jos kaimynų.

Aš su didžiu malonumu pirmoje eilėje perskaitau talentingosios redaktorės Danutės Bindokienės vedamąjį. Skaitant jį, tenka giliai susimąstyti lietuviams jos gvildejamomis temomis.

Idomi dr. Petro Kisieliūso „Draugo“ devyniasdešimtmečio atminties — analizė. Joje nušviečiama trumpai visa dienaščių gyvavimo istorija, lietuvių išsivijimo kultura, visuomeninis gyvenimas, troškimas padėti tiek materialiai, tiek politiškai Lietuvoje gyvenantiems. Suvestinėje skaitytojas randa gabių autorių pasiūlytus paremti Lietuvą pavardes, žinoma, neapsieinama ir be kritikos.

Dienraštį pagyvena keliamų klausimų įvairovė. Daug vietos laisraštįje skiriama prisiminimams iš praeties, ištikimų Lietuvos tautai sūnų pavardės, žymūs poetai, dailininkai, tautininkai. Skelbiama įvairūs numatomi renginiai, minėjimai bei sueigos. Nemažai skiriama religiniais klausimais temų.

Norisi vieną iš katalikų-tikintųjų jau įėjusį į istoriją paminėti, tai Šv. Antano bažnyčios Cicero parapijos klebono kunigo J. Kastigar absurdišką sumanymą. Bažnyčia pastatyta prieš daug metų Cicero parapijos lietuvių katalikų lėšomis. Minėtas klebonas J. Kastigar nori sukuriant savo veiksmais kitakalbių tikintuosius. Lietuvių katalikų tikintųjų nuosavoje bažnyčioje, ilgalaikio Mišnių laiką iš 11 val. r. atkelti į parapijietiams nepatogų ankstyvą rytą laiką. Kyla klausimas, ar gali minėtas kunigas ir ar turi moralines teises dar daryti? Tikėkim, jog vyskupija nedrįs ir neleis daryti tokių absurdiškų patvarkymų. Jei ir sutiktų mes to negalime leisti.

Malonu skaityti, jau nusistovėjusį dienraštįje tekstą, žmonių pavardes, kurie savo net ir kukliomis aukomis padeda — palaiko savo tėvynėje Lietuvoje našliai ir invalidai, pagubėliu stovyklas, ne tik agituoti, bet ir grobti nekaltus žmones. O visokiems „skrinin-gams“ nebuvo galo. Lietuvoje bolševikai žmones Sibiro tremčiai rinko amerikietiška

įvairių fondų palaikymai, aukotojų pavardės. Vieną iš tokių norisi paminėti, tai Balys ir Euforija Staponai, paaukoję nemažą auką.

Negaliu nepaminėti daktaro Jono Adomavičiaus sveikatos klausimais keliamų problemų. Norisi, kad ir toliau daktaras rašytų taip įdomiai ir labai reikalingomis sveikatos klausimais temomis — patarimais straipsniais. Jam geros sveikatos ir ilgo gyvenimo.

Kad sudominti jaunimą, reikėtų daugiau rašyti iš jų gyvenimo. Smulkiau nušviesti Lietuvos sportininkų pasiekimus, kurių paskutiniu metu taip gausu, taip pat ir iš Čikagos jaunimo pasiekimų iš sportinio gyvenimo. Reiktų gal šiek tiek esant laikraštįje vietos informacijos apie įvairius technikos pasiekimus pasaulyje ir Čikagoje. Gal reiktų sugrupuoti straipsnius skyreliams: sportas, aukos, skelbimai ir panašiai, bet čia mano nuomone.

Čikagoje gyvenantis lietuvi, nepamiršk užsiprenumeruoti dienraštį „Draugas“, kuris kaskart darosi įdomesnis.

Jonas Gaižauskas
Chicago, IL

DEŠIMT MJSIŲ

Vasario 1 d. A. Klimas „Draugo“ skaitytojams uždavė 10 mįslių. Mėginsiu nors jų pirmas dvi „atminti“.

Kodėl per 10 metų niekas niekur neiškelė bylos komunistų vadeivoms? Manau, jog tai nebuvo padaryta dėl to, kad Antrojo pasaulinio karo metu Vakarų galiūnai buvo Stalino sąjungininkai ir jie nematė, nors ir netiesiogiai, prisidėjo prie bolševikų „darbelių“. Amerika labai rėmė Sovietų Sąjungą ir jai pataikavo. Amerikiečiai Staliną vadino maloningu vardu — „Uncle Joe“. Vašingtone buvo privisę nemažai paraudonavusių pareigūnų. Vien tik „Lend-lease“ paramai rusams, Amerikos valdžia išleido apie 11 milijardų dolerių. Tais laikais tai buvo labai didelė pinigų suma. Vakarų sąjungininkai išlaisvino tik pusę Europos, o kitą pusę paliko Stalino terorui. Churchillio ir Rooseveltto pasiskelbtą Atlanto Chartą tapo žmonijos suvedžiojimu — apgavyste. Vos karui pasibaigus, angliai ir prancūzai skubėjo atstatyti priešpaužę savo kolonijose.

Po karo sąjungininkai bolševikams priedavę grąžino daug pabėgėlių ir karių, kurie kariovi prieš bolševikus. Sąjungininkai nepalikę ir lietuvių ramybę. Jie rusams leido Vakarų Vokietijoje važinėti po pabėgėlių stovyklas, ne tik agituoti, bet ir grobti nekaltus žmones. O visokiems „skrinin-gams“ nebuvo galo. Lietuvoje bolševikai žmones Sibiro tremčiai rinko amerikietiška

sunkvežimiais.

Anglai su prancūzais savo buvusiose kolonijose yra pridavę nemažai šunybų. Ir amerikiečių rankos nėra visiškai švarios. Kas nors gali užsigeisti ir juos patraukti į teismą. Kaip mes galime tikėtis, kad sąjungininkai keltų bylą bolševikams? Juk nemažai kaltės kiltų jiems patiems. O be didžiųjų Antro pasaulinio karo sąjungininkų dalyvavimo tikro teismo bolševikams nebuvo ir nebus. Tiesa, Lietuvoje yra ruošiamas kažkoks teismas komunizmui, bet nemanau, kad iš to kas išeis.

Kodėl Hollywoodas apie bolševikų žiaurumus nesuka filmų ir neruošia TV programų, irgi yra gana aišku. Ten ir visos Amerikoje buvo (jū dar ir dabar yra) daug intelektualų, filmų kūrėjų, aktorių, menininkų, rašytojų, profesorių ir kitų įtakingų žmonių, kurie komunizmą laikė žmonijos išganymu. Dabar jiems iš gėdos reikia tylėti, o ne apie bolševikų žiaurumus rašyti ir filmus kurti.

Be to, Amerikoje daug įtakos Hollywoodo ir žiniasklaidos turi žydai. Kadangi jų tauta daugiausia nukentėjo nuo nacių, jie ir kelia nacių nusikaltimus, o ne bolševikų. Nemažai žydų buvo prisidėję prie komunistų. Tai nenuostabu. Europoje viešpatuojant Hitleriui ir Stalinui, aišku tik prie kurių jie galėjo pritapti. Taigi ir toliau matysime daugiau filmų apie nacių, negu bolševikų, nusikaltimus.

Vytautas Jonaitis
Grand Rapids, MI

GĖDA IR LIETUVAI

Ministras pirmininkas Andrius Kubilius Stokholme buvusioje tarptautinėje konferencijoje, 1999 m. gruodžio 27 d. kalbėdamas apie Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvos žydus ištikusią tragediją, be kitų dalykų, pareiškė, kad „Anuomet Lietuva buvo vien tik geografinė sąvoka“. Toks ministro pirmininko požiūris į Lietuvos valstybingumą yra klaidingas.

Valstybė susideda iš trijų pagrindinių elementų: teritorijos, gyventojų ir valdžios. Ji praranda savo valstybingumą, nustoja gyvavusi, jei dėl kurių nors priežasčių netenka bent vieno pagrindinių elementų. Betgi Lietuvos Respublika nebuvo išnykusi per Antrojo pasaulinio karo okupacijas, nes neprarado nė vieno savo pag-

rindinių elementų: nei teritorijos, nei gyventojų, nei savos valdžios.

Lietuvos teritorija išliko: žemės plotas nenuskendo, upės, ežerai ir jūros pakraščiai nesudegė.

Abu okupantai siekė išnaikinti Lietuvos gyventojus: žudė, trėmė, tačiau neįstengė visų išnaikinti. Dauguma jų išsilaikė Lietuvoje.

Abiejų okupacijų metu Lietuvoje veikė įvairios lietuvių pagrindinio organizacijos, kaip lietuvių aktyvistų frontas, Lietuvos Laisvės kovotojų sąjunga, Lietuvos Laisvės armija, Bendrojo demokratinio pasipriešinimo sąjūdis, Lietuvos Laisvės kovos sąjūdis ir kt. Jos, kovodamos prieš okupacijas, prispaudė bei siekdamos atgauti Lietuvai valstybingumą, išreiškė visos lietuvių tautos politinę valią ir vykdė Lietuvos valdžios pareigybę. Kitais žodžiais tariant, jos buvo Lietuvos valdžia, žinoma, okupantų stingriai supanti. Užsienio Lietuvai atstovavo ir jos politinę valią reikė demokratinių kraštų pripažinti Lietuvos Diplomatine tarnyba, iš dalies ir VLIKas.

Tuo būdu Lietuvos Respublika, nepraradusi nė vieno savo valstybingumo pagrindinių elementų, per abi okupacijas išsilaikė, kaip valstybė ir kaip tarptautinės bendruomenės narė. Negana to — ji įstengė 1941 m. birželio 23 d. visuotini sukilimi prieš sovietinę pavergtį, nors ir trumpam, sudaryti Laikina vyriausybę, o vėliau dešimtmėtais vesti partizaninį karą prieš šimteriopai galingesnę priešą — Sovietų Sąjungą.

Taip! Bolševikai melagingai skelbė — Lietuvą savarankiskai išjungus Sovietų Sąjungon, taigi geruoju atsisakius savo valstybingumo ir išnykus kaip valstybė. Vokietijos naciai, remdamiesi Lietuvos inkorporacijos sovietine teise, laikė ją Sovietų Sąjungos integraline dalimi ir savo karo grobiu.

Andrius Kubilius Stokholme vykusioje konferencijoje aimavo — jam esą „skaudu ir gėda“, kad pasaulio spauda žydų tragediją kartais siejanti su

Lietuvos vardu. Betgi gėda ir Lietuvai, kad jos ministras pirmininkas tarptautinėje konferencijoje Lietuvos valstybingumą sveria okupantų suktomis svarstyklėmis.

Bronius Nemickas
Maspeth, NY

NESIŪLAU PAMĖGDŽIOTI VAKARUS

Stebėdamas tą visą „Mažeikių naftą“ ir „Williams“ istoriją „Draugo“ puslapyje, ne visada gerai supratau kur tie „šunys palaidoti“, kiek jų ten buvo ir kaip giliai pakasti. Pagaliau, paskaitęs Violetos Rutkauskienės straipsnį vasario 1 d. „Drauge“ ir žinias apie „Williams“ pavarymą lauk 30 su kiek tai „Mažeikių naftos“ valdininkų, viskas pasidarė aišku. Ir priminė seną pasakymą, girdėtą, kai buvau jaunas. Sakydavo, kai atsiradavo toliau nepakenciamą netvarką — „užtektų ir šlubo vokiečių tvarkai padaryt“.

Kadangi Antrojo pasaulinio karo pasekmės dar daug kam aiškios, dabar vokiečių, kad ir šlubo, niekam nesitylčiau. Ir lieka mums, tiems, „amerikonams“, tas nepavydėtinas darbas įtikinti mūsų tautiečius Lietuvoje, kad turi pradėti žiūrėti į kyšininkavimą, melavimą ir vogimą su pasiūlykšėjimu. Ir turi suprasti, kad tai bijaus rytių kaimynų papročiai, su kuriais reikia kariauti, lyg būtų alkoholio ar narkotikų vartojimas. Ir jei norima pasveikti, būtina prisipažinti, kad taip yra, be pasakelių, pasiaiškinimų, išsiskėlinimų. Ir tik tada bus galima Lietuvai pradėti eiti keliu, lydinčiu į geresnę ateitį. Nesilauk lietuviams pamėgdžioti Vakarus ar amerikiečius, siūlau laikytis Dešimt Dievo Įsakymų, kol lietuviams būtų kaip ir man, 50 metų išgyvenusiame Amerikoje, nei vieno sykio negavęs ir nedavęs kyšio.

Kęstutis Česonis
Baltimore, MD

• Melas, kaip suodinas žarsteklis, laukia sau darbo ir prie švento aukuro.

A. + A.

ANTANUI JANONIUI

išėjus į Amžinuosius Tėviškes namus, skausmo ir liūdesio prislegta žmona JULIJA, dukra INGRIDA su vyru, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Roma ir Algis Balčiūnai

Albina ir Vytautas Gaižučiai

Zita ir Julius Širkai

A. + A.

STASIUI VAŠKIUI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamo jo seseriai STASEI ir visai jo šeimai.

Zuzana Pupienė

Aldona ir Juozas Brizgiai

Pranutė ir Mečys Skruodžiai

GAVĖNIOS REKOLEKCIJOS PUTNAME

Vėl artinasi Gavėnia, šventas laikotarpis, skirtas maldai, Kristaus Kančios apmąstymui ir atgailai. Nek. Pr. Marijos seserų vienuolynė Putname GAVĖNIOS REKOLEKCIJOS š. m. KOVO 10-12 d. Praves svečias iš Lietuvos kun. Sigitas Žalys, kuris šiuo metu studijuoja Washington, DC.

Rekolekcijos prasidės penktadienį, kovo 10 d. 8:00 val. vakare ir baigsis pietumis sekmadienį, kovo 12 d. Jei kam nors sąlygos neleidžia dalyvauti pilną savaitgalį, galima įsijungti vieną dieną, šeštadienį, kovo 11 d. — prasideda 9:00 val. ryto. Pilnas savaitgalis — \$80 (nuo penktadienio vakaro iki sekmadienio pietų). Viena pilna diena (be nakvyne) — \$25. Dvi dienos su nakvyne — \$50.

Visi kviečiami! Apie savo dalyvavimą pranešti iki kovo 3 d., kartu su \$25 įmokėjimu, užtikrinant rezervuotą vietą, arba skambinti 860-928-7955.

PADĖKA

A. + A.

JANINA BALTRAMONIENĖ

1910.7.26 — 2000.1.1

Mūsų mylima Mamytė, Bobutė ir Probobutė mirė sausio 1 d. Palaidota sausio 5 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Mūsų nuoširdi padėka giminėms, draugams ir pažįstamiems, aplankiusiems a.a. Janiną koplyčioje, dalyvavusiems pamaldose ir palydėjusiems į kapines. Dėkojame už aukas, geles ir parodytą nuoširdumą.

Nuoširdi padėka kunigams V. Mikolaičiui, R. Gudeliui ir klebonui M. Jakičiui už maldas koplyčioje, šv. Mišias ir palydą į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Dėkojame Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos chorui, muz. R. Sokui ir sol. V. Momkui už giedojimą šv. Mišių metu.

Nuoširdi padėka karsto nešėjams. Taip pat dėkojame Donald M. Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Liūdinti šeima.

VIENI MĖTAI BE VET. GYD. BRONIAUS ANDRAŠIŪNO

Dr. Bronius Andrašius mirė 1999 metais vasario 12 d. Orland Park, IL, sulaukęs 90 metų. Palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Visi mes negrįžtamai paliekame žemę. Vieni pereiname per gyvenimą nei ženklo nepalike, kitų gyvavimo kelyje paliktos pėdos liudija apie jų širdies dosnumą. Dr. Andrašius ir buvo vienas tų, kurio labdara pradžiugino ne vieną Katalikų Bažnyčios instituciją Lietuvoje.

Bronius Andrašius imigravo į Ameriką jau būdamas diplomuotu veterinarijos gydytoju, baigęs Veterinarijos akademiją Kaune. Čia, kaip ir mūsų dauguma, įsijungė į dvi bendruomenes: profesinę amerikiečių ir kultūrinę lietuvių. Išlaikęs valstybinius veterinarijos gydytojo egzaminus Wisconsin valstijoje, šalia praktinio veterinaro darbo atliko mokslinius tyrimus. Sistematinio darbo deka jis išvystė metodą surasti vėžio ląsteles gyvulių mėšos audiniuose ir organuose. Šis metodas buvo pritaikytas gyvulių skerdyklose mėšos kokybės tikrinimo procesui pagerinti.

Būdamas taurus lietuvis ir giliai tikintis katalikas, dr. Andrašius siejo lietuvių tautos ir Katalikų Bažnyčios likimu. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jis savo širdies rūpestius išreiškė konkrečiais darbais. Jis Joniškio bažnyčios remontui skiria 5,000 dol., Troškūnų (Anykščių raj.) bažnyčios stogo padengimui — 22,000 dol., Gruzdžių bažnyčiai 5,000 dol. Šiandien net sunku prisiminti, kiek bažnyčių buvo paremta mažesnėmis sumomis.

Dr. B. Andrašius taip pat nepaliko abejingas Eucharistinio Kristaus seserų kongregacijai, kuri buvo įsteigta bolševikų okupacijos metu kaip slapta vienuolynas. Tuo metu seserys gyveno privačiai ir labai skurdžiai. Visos dirbo pogrindyje. Dalis jų padėjo rėdaguoti ir platinti „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, ši vienuolija atsidadė tikrai nepavydėtinoje materialinėje padėtyje. Truko maisto, aprangos, putė vėjas pro langus, reikėjo įsigyti naujų patalpų ir senas remontuoti. O jokios vilties susilaukti pagalbos iš šalies nebuvo, nes jų kongregacija neturėjo šiekutį užsienyje. Kongregacijos seserų buvo (ir dar yra) net daugiau kaip šimtas. Dr. B. Andrašius, sužinojęs apie seselių tokią kritišką padėtį ir giliai vertindamas jų darbą Lietuvos laisvinimui, lyg Dievo siųstas angelas, atskuba su materialine ir morale pagalba. Jis visų pirma duoda 5,000 dol. auką įgyti ir remontuoti didesnę butą, kur šiuo metu gyvena septynios seserys. Įrengia koplyčią pagrindiniame name Vilniuje. Užsako originalias Kryžiaus kelių stotis, specialiai pritaikytas koplyčios aplinkai (dar 5,000 dol.). Jis iki pat mirties rūpinosi, kad viskas būtų gražiai ir skoningai padaryta.

Dėkingos Eucharistinio Kristaus seserys yra jūngusios dr. Bronių Andrašiusą į amžiną maldų pyne ir kasdien meldžiasi už jo sielą.

Iš tiesų, dr. B. Andrašius yra pavyzdys žmogaus, kuris gyvendamas 50 metų išsivijoje, paliko gilią savo pėdą prie Lietuvos bažnyčių ir vienuolynų durų. Ir susimąstai žmogus, klausdamas, ar beat-siras tokių, kurie pasektų dr. B. Andrašiuso pėdomis, pagelbėdami iš pagrindinio išau-gusiam Eucharistinio Kristaus vienuolynui, apaštalau-jančiam Lietuvoje, Latvijoje, Moldavijoje ir Krasnojarske?

R. Šomkaitė

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7147

Chairman: G. Olson, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 91 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ALto surengtame Vasario 16-osios minėjime, vykusiam vasario 13 d. Maria aukštesniojoje mokykloje, pagrindinis kalbėtojas buvo dr. Jonas Valaitis.

Mėgstančius slidinėti kviečiame vasario 26 d. dalyvauti Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyriaus organizuojamoje vienos dienos slidinėjimo išvykoje į Alpine Valley Resort. Vykstame individualiu transportu. Renkamės 9:30 val. r. (slidinėjimo bazė dirba nuo 9 iki 5:30 val. p.p.). 1 val. p.p. susitikime ten esančioje svetainėje priešpieciams. Alpine Valley Resort pasiekiamas važiuojant I-94 greitkelio link Milwaukee iki WI-20 išvažiavimo. 20 kelių važiuoti vakarų kryptimi, pereiti į D kelią. Slidinėjimo bazė yra 0,5 mylios nuo D ir 120 kelių susikirtimo.

ALto pirmininkas advokatas Saulius Kuprys sveikina Cicero vasario 16-osios minėjimo dalyvius Sv. Antano parapijos salėje.

Istorikė Dalia Kuodytė, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė St. Dziugui rašo: „Esame maloniai nustebinti ir labai džiaugiamės šiandien gavę iš Jūsų tokią vertingą puikių istorinių knygų (2 siuntinių dėžes). Ypatinčiai džiaugiamės Br. Kvickio knygėmis „Lietuvos bažnyčios“ 1-3 t. t., P. Naručio „Tautos sukilimas 1941“, A. Merklio „Antanas Smetona“, Gen. Povilas Plechavičius ir kt. Nuširdžiai linkime kuo geriausios sveikatos ir energijos“. Knygos buvo išsiųstos 1999 m. gruodžio pradžioje.

Tarptautinio vaikų piešinių konkurso „Mano pasaulis 2000 metais“ laureatų parodoje susitiko ir kalbėjosi rašytojas ir kritikas Titas Antanaitis ir skulptorius Ramojus Mozoliauskas. Lietuvos vaikų piešinių paroda iki kovo 5 d. veiks Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte.

Pagrindinė kalbėtoja Brighton Parko LB apylinkės Vasario 16-osios minėjime bus „Draugo“ vyriausioji redaktorė Danutė Bindokienė. Minėjimas rengiamas vasario 20 d., sekmadienį, Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos salėje, tuoj po 10:30 val. r. lietuviškų šv. Mišių. Meninę programą atliks „Spindulio“ šokėjai, vadovaujami Rasos Poskočimienės.

Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke (2745 W. 44th Street, Chicago) lietuviškos Mišios sekmadieniais vyksta 10:30 val. r., paprastomis dienomis – 8 val. r. (pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais) ir 7 val. r. (ketvirtadieniais bei penktadieniais), šventių dienomis – 10 val. r. Išpažintys klausomos šeštadieniais nuo 3:30 iki 4:30 val. p.p. Del krikštytųjų ir vestuvių reikia susitarti klebonijos raštineje iš anksto. Nauji parapijiečiai taip pat užsiregistruoja klebonijos raštineje. Raštines tel. – 773-523-1402.

Kasmetinė darbo konferencija, kurią rengia JAV LB Švietimo taryba, vyks vasario 27 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, Bočių menėje. Konferencija prasidės 9 val. r. šv. Mišiomis Pal. J. Matulaičio misijoje už gyvų ir mirusių mokytojų. Apie dalyvavimą prašome pranešti Švietimo tarybos pirmininkei Reginei Kucienei tel./faksu 708-301-6410 iki vasario 23 d.

NAUJA JAV LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ VADOVYBĖ

Praėjusių metų gruodžio ir š.m. sausio mėnesį korespondenciniu būdu buvo vykdomi Amerikos Lietuvių Respublikonų Tautinės federacijos vadovybės rinkimai.

Nominacijų komisija, pirmininkas Pranas Jurskas, nariai – Kazimieras Oksas ir Mindaugas Baukus paruošė rinkiminę medžiagą, kvietė siųsti kandidatus ir išsiuntė balsavimui siūlomų kandidatų sąrašus.

Sausio 25 d., atidarius balsavimo vokus, rasta, kad valdybą išrinkti šie asmenys: Pirmininkas – Jonas Urbanas (Michigan); 1-mas vicepirm. – Vytautas Vidugiris (California); 2-ras vicepirm. – Dr. Michael Pakštys (Virginia); 3-tas vicepirm. – Saulius Anuzis (Michigan); Izdininkas – Vytas Petrulis (Michigan); Sekretorė – Marytė Petrulis (Michigan).

Balsavime dalyvavo šie Federacijos skyriai ar valstijų atstovai: Illinois, Michigan, Ohio, Virginia, Maryland, Indiana, Massachusetts, Arizona, Connecticut ir New Jersey.

Naujas Amerikos Lietuvių Respublikonų Tautinės federacijos adresas: 1418 West Elmwood, Clawson, MI 48017.

Kas naujo

„Draugo“ knygynelyje

Šiemet šventiamos izmnyo lietuvių dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio 125-osios gimimo metinės. Stasys Goštautas, literatūros ir menų profesorius, išsimokslinimą gavęs Harvard ir Fordham universitetuose, yra sudaręs knygą apie Čiurlionį anglų kalba „Čiurlionis: Painter and Composer“, kuri buvo išleista 1994 m. Vilniuje. Knygoje spausdinami lietuvių ir kitų šalių žinomų autorių kritikos straipsniai apie M. K. Čiurlionio muziką ir dailę, menų sąjagas su Vakarais, modernizmu ir kt. Knygos pradžioje spausdinama lentelė, kurioje gretinami svarbiausi chronologiniai uždienio ir Lietuvos dailės bei muzikos įvykiai. Su Lietuva nelabai susipažinusiems skaitytojui tai – tikrai vertingi ir įdomūs faktai. Leidinio apie M. K. Čiurlionį kaina – 25 dol., su siuntimu – 28.95 dol.

Viena populiariausių lietuviškų valgių knygelių anglų kalba – Juzės Daužvardienės sudaryta receptų rinktinė „Populiar Lithuanian Recipes“. Joje – apie 157 receptų, kuriuose mokoma, kaip pagaminti burokėlių sriubą, silkę su grybais, iškepti bandele su lašunukais ir bulvinius blynus bei paruošti kitus lietuviškus skanumynus. O gal jums kils mintis pabandyti užtraukti patį tikriausią lietuvišką midų pagal senovės receptą? Knygėlėje taip rašoma apie tradicinius Velykų ir Kūčių valgius, ragintų agurkų, kopūstų, krienių gaminimo paslaptis. Lietuviškų valgių knygėlė – puiki dovana ir lietuviams, ir amerikiečiams draugams. Leidinio pradžioje rašoma, kad autorė naudojosi Lietuvoje bei Amerikoje išleistų kepimo ir virimo knygų receptais, net ir 1891 m. Prūsijoje pasirodžiusios „Lietuvos gospadinės“ patarimais. „Populiar Lithuanian recipes“ kainuoja 10 dol., su persiuntimu – 13.95 dol.

Naująją „Dainavos“ oktetą kompaktinę plokštelę galima užsisakyti „Internetu“: javlb.org/oktetas/order.html

Skelbimai

Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

Aktijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-879-7750 arba jo sūnus Andrius Kurkulis, tel. 312-879-7751, dirbą su First Albany Corp. Čikagoje. Ir JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730. (ak.)

Vykdomas nuotolinis pirkimo ir pardavimo TRANSPAL (Lietuva) Draugo pavilnas Tel. 773-838-1050

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ LEMONTE

LB Lemonto apylinkės valdybos Vasario 16-osios minėjimas įvyko sekmadienį, vasario 13 d., PLC, Lemonte. Pirmiausia visi rinkosi į Palaimintojo J. Matulaičio misiją, kurioje buvo atlaikytos šiai mūsų tautinei šventei pažymėti skirtos šv. Mišios. Maironio mokyklos istorijos būrelio „Geležinis vilkas“ mokiniai, vadovaujami mokytojos Sturonienės, nešė vėliavas ir šv. Mišių auką. B. Mockienės vadovaujamas parapijos choras sugiedojo šiai progai specialiai parinktas giesmes, kurios, rodos, kilo į aukštybes ir tirpo dalyvaujančių žmonių širdyse. Misijos klebonas A. Paliokas, savo prasmingame pamokslė dar daugiau paryškino Vasario 16-osios dienos minėjimo reikšmę.

Po šv. Mišių visi rinkosi į LF apatinę salę pietums, kuriuos paruošė visiems gerai žinoma lemontiške A. Šolūnienė. Lemonto LB pirmininkas R. Kronas pasveikino ir padėjo visiems už tokį gausų dalyvavimą. Savo įžanginiame žodyje, jis išryškino šios šventės svarbą ir jos būtinybę, nes mums buvo ir yra svarbu išlaikyti mūsų lietuviškumą, tęsti mūsų tradicijas. Šių pietų vaišes palaimino misijos kapelionas A. Paliokas.

Kiek pavėluotai atvykusią gubernatoriaus G. Ryan asistentę etninės grupės Pat Michalski pristatė R. Kronas. Asistentė perskaitė gubernatoriaus skirtą sveikinimą ir atsiprašė, kad negalinti toliau pasilikti su mumis švesti, nes turinti vykti į Maria aukštesniosios mokyklos salę ruošiamą ALto Vasario 16-osios minėjimą. Pirmininkui ji įteikė gubernatoriaus raštišką pasveikinimą.

Pietų laikui pasibaigus, prasidėjo akademinė dalis. Pirmininkas R. Kronas paprašė atsisotijimų pagerbti JAV ir Lietuvos valstybių vėliavų įnešimą. Vėliavas nešė Maironio mokyklos mokiniai: K. Daugirdas, S. Giedraitis ir L. Raudaitė. Buvo sugiedoti šių valstybių himnai, o solo partiją atliko P. Ragienė. Dar viena tylos minute R. Kronas, paprašė pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę ir mirusius mūsų apylinkės narius.

Akademei ir meninei programai vadovauti buvo pakuota „Pasaulio lietuvių“ administratorė Laima Zavistauskienė, kuri sakė, kad šiandien švėsdomi 82-ąją Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį, mes prisimename 1918 m. vasario 16 dieną, kai pasiaukojantys Lietuvos žmonės ryžtingai pasiskelbė pasauliui apie savo krašto laisvę ir nepriklausomybę. Akademinę programą dalį ji pradėjo poeto Fausto Kiršos žodžiais, po to išvardino ir pristatė susirinkusius garbingus svečius: buvusį PLB pirmininką B. Nainį, habilituotą daktarą VDU prorektorius, išvykusių studijų centro Kaune direktorių, šiuo metu vizituojantį istorijos profesorių PLB Lituanistikos katedroje Čikagoje Egidijų Aleksandravičių, LF tarybos pirmininką Algirdą Ostį, LF steigėją bei LF pelno skirstymo komisijos pirmininką dr. A. Razmą, PLC valdybos pirmininką K. Jecį, LB Vidurio vakarų apygardos pirmininką B. Vindašienę, PLB Lituanistikos katedros Illinois universitete Čikagoje vedėją Violetą Kelertienę. Ji taip pat paminėjo, kad buvo gautas raštiškas pasveikinimas iš latvių, kurį pasirašė Ilmers Bergmanis. Nepriklausomybės aktperskaityti ji pakvietė Maironio lituanistinės mokyklos „Geležinio vilko“ istorijos bu-

reljo moksleives Sandrą Gedrimaitę ir Liną Rauchaitytę. Mokytojos G. Sturonienės paruošti mokiniai taip pat padėklamavo Kestučio Genio eilėraščius. K. Daugirdas dėklamavo „Laisvėjame“, Sandra Gedrimaitė – „Tikiu“ ir Lina Rauchaitytė eilėraščių „I Lietuva“.

Pagrindinę šios akademinės dalies kalbą pasakė L. Zavistauskienė pakvietė mūsų svečių profesorius E. Aleksandravičius.

Savo kalboje prelegentas pateikė Nepriklausomybės dienos akademinę dalį istorinėje apžvalgoje. Jis sakė, kad Lietuva yra šalis, kuri tai atsiradavo, tai išnykdavo istoriniame politiniame Europos žemėlapyje. Vasario 16 dienos deklaracija ir Nepriklausomos valstybės atstatymo aktas buvo sutvirtintas ne tik signatūrų parašais, bet ir kovomis. Idomiai E. Aleksandravičius iškėlė šių dienų diskutuojamą klausimą „Kaip mūsų istorinėje atmintyje susijusi Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji?“ Prelegentas sakė, kad jis nebando siūlyti galutinių atsakymų į šiuos iškelto klausimus, tik tikisi, kad šie samprotavimai gal kiek išjudins visus su šiomis šventėmis susijusius gincus. Juk dabar mažiau nei po mėnesio mes švėsime Kovo 11-osios šventę. Tai – naujos Nepriklausomybės dešimtmetis visiems lietuviams. Pridėjus Valstybės šventę – Mindaugo karūnacijos dieną ir Tautos šventę – neįvykusios Vytauto Didžiojo karūnacijos dieną, rodos, jau ir pasimestume tarp visų šių švenčių. Prelegentas sakė, kad tokie šventių klausimai yra būdingi visuose kraštuose, tačiau galutinės rezultatus gali nustatyti tik laikas.

Prelegentas atkreipė dėmesį į tris dalykus, atsveriančius skirtumą tarp Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios. Jis sakė, kad pirmiausia istorinis laikas padarė vieną datą svarbesnę už kitą. Antra, nevienodas yra abiejų aktų reikšmingumas, ir, trečia, egzistuoja pragmatinis-kalendorinis argumentas.

Prelegentas savo kalboje aiškino apie abiejų švenčių aktų reikšmingumą, o taip pat iškėlė prielaidą, kad dviejų tautinių švenčių buvimas greita, atrodo, trukdo abiem šventėms išprovokuoti emocinį pakilimą. Toks klausimas yra iškeltas jau nebe pirmą kartą. Vytauto Didžiojo universiteto salėje jį iškėlė kalbininkė dr. Rūta Marcinkevičiūtė. Tose diskusijose buvo kalbama, jog lietuviškojo minėjimo svarbiausias bruožas yra perdėtas rimtumas, kalbėtojų lūpmis neretai primenantis pakasynų nuotakas. Dažnai minėjimuose kryptama nuo likimo skriaudų Lietuvai prie kančių pasakojimų, nesidžiaugiama pozityviais pasiekimais, kuriais Lietuva valstybėje ištis gali pasigirti. Prelegento žodžiais tariant, pats didžiausias dabartinės Lietuvos priekšas yra žmonių pesimizmas, visiškai visko nuvertinimas. Šitokių kelių einant nereikia stebėtis, kad Lietuva tarptautiniame lygįje pirmąją savižudybių skaičiumi.

Profesorius pastebėjo, kad Lietuvos švenčių rengimo tradicijos po truputį keičiasi. Jau kelerius metus prezidentas Valdas Adamkus ir Seimo pirmininkas V. Landsbergis nepraleidžia progos apie tai užsiminti. E. Aleksandravičius sakė, kad jei prieš kelis metus Kaune tik neolituani Nepriklausomybės šventę organizuodavo, skambant trankiai rock muzikai, liejantis šampa-

nui ir ugnies salvėms, tai šimet, Lietuvos spaudos žinio- mis, R. Pakso liberalai jau ruošiasi išleisti 70,000 litų šventinam ugnies salvėm Vilniuje, Vingio parke. Prelegento nuomone, reikalai keičiasi, gal tai subrandintas dalykas, kuris turi vis labiau įsigyventi Lietuvos viešajame gyvenime? Savo kalbos pabaigoje, profesorius pabrėžė, kad žmonės keičiasi – turi keistis ir tautinių švenčių papročiai.

Laima Zavistauskienė, padėkojusi profesorui E. Aleksandravičiui, prisiminė Lietuvos fondą, kuris yra išvijo lietuvių tvirtovė ir, kaip visados, pradžiugina visus finansine parama. Ji pakvietė LF tarybos pirmininką A. Ostį pasisakyti.

Algirdas Ostis pasveikino visus susirinkusius ir paminėjo, kad LF kaip visados yra dosnus, o jų svarbiausias tikslas yra remti jaunimą, mokyklas. Jis pasidžiaugė, kad sausio mėnesio pabaigoje LF pajamos pasoko per 10 milijonų dolerių, nes Stanley Mineika savo testamente LF paskyrė daugiau kaip 165,000 dol., o jis net nebuvo LF narys. A. Ostis sakė, kad kaip visados LF yra dosnus, taip ir dabar jis pas mus atėjo su dosnia auka. Šią LF mokykloms skiriamą auką jis prašė priimti LB Švietimo tarybos pirmininkę Reginę Kuciene. Maironio lituanistinė mokykla LF skyrė 12,500 dol., kuriuos paėmė mokyklos direktorė Eglė Novak. Montessori „Žiburėlio“ mokykla buvo skirta 2,100 dol., kurie buvo įteikti mokyklėlei vedėjai Laurai Lapinskienei, ir pačių mokyklų „Pipiriukų“ rateljė vedėjai Elytei Szejekowski buvo įteikta 3,000 dol. parama.

Tuo ir pasibaigė akademinė šio minėjimo dalis.

Pertraukėles metu buvo apžiūrėjami salėje iškabinėti Ukrainos lituanistinės mokyklos mokinių piešiniai apie Eglę žalčią karalienę. 18 mokinių piešinius LB Švietimo taryba rodyd ir kitų miestų lituanistinių mokyklų mokiniams.

Po pertraukos prasidėjo meninė dalis, kurią atliko meno ansamblis „Dainava“. Šio ansamblio dirigentas – Darius Polikaitis, akompaniatorius – Vidas Neverauskas ir chormeisteris – Audrius Polikaitis. Reikia pastebėti, kad ansamblio sudėtyje beveik vien jaunimas, jaunoji karta, kas labai sveikintina. Ansamblio savo programą pradėjo daina „Jaunimo giesmė“ (Maironio žodž. ir J. Naujalo muz.). Kita buvo V. Juozapaitis harmonizuota liudies sutartinė „Ugdino, ugdino“, „Liaudies daina“ (muz. V. Miškinio, eilės Marcinkevičiaus), „Pasėjau dobilą“ (liaudies daina, harm. J. Gaidelio, „Lietuva, brangi šale!“ (muz. ir eilės Vydono, harm. V. Juozapaitis) ir „Kupolinis“ (liaudies daina, B. Davarionio muz.). Publika karštai plojimais privertė ansamblių sudainuoti keletą kitų dainų. Pabaigai R. Kronas paprašė visų susiėmus rankomis bendrai sugiedoti „Lietuva brangi“. Taip gražiai buvo užbaigta Lemonto LB suroštas Vasario 16 dienos minėjimas. Lemonto LB pirmininkas R. Kronas išreiškia padėką visiems valdybos nariams, savo darbu prisidėjusiems rengiant šią šventę. Lemonto LB valdyba reiškia padėką V. Mačekai už jo nuolatinę paramą, skiriamą mūsų visiems renginiams. Taip pat reikiama gili padėka visiems už tokį gausų visų dalyvavimą šiame suuroštame minėjime ir už dosnias aukas, skirtas Lemonto LB ir socialiniam skyriui. Ačiū visiems.

Nijolė Naušėdienė